

SPIŠSKOBELIANSKY SPRAVODAJ 10

17. ročník | www.spisskabela.sk | október 2019

- Primátor Jozef Kuna počas slávnostného pomenovania námestia po zosnulom primátorovi partnerského mesta Brück. Článok nájdete na strane 4.

- Nezabudnuteľné zážitky majú aj žiaci našich škôl, ktorí sa vrátili od priateľov z Vysokého Mýta. Čítajte na strane 19.

• Kežmarok 23. 10. 2019 hostil výjazdové rokovanie vlády. Na výstavbu hokejbalovej haly v Spišskej Belej sme získali 180 tisíc €. Z balíka 1,295 milióna € sa ušlo aj ďalším samosprávam v okrese. Viac na str. 4.

• Sieť internetu číha hlavne na deti a mladých. Seminár pre pedagógov a žiakov našich základných škôl s erudovanou psychologičkou Mgr. M. Tóthovou-Šimčákovou ponúkol inštrukcie, ako na túto problematiku. Viac na str. 7.

• Ďalšie zo série podujatí k 100-ročnici úmrtia L. Mednyánszkeho v Kaštieli Strážky. Detaily na str. 19.

• Pamätný deň vzniku 1. ČSR - 28.10.1918 - si primátor Jozef Kuna uctil vysadením ruže *Generál Štefánik* v parku pri soche tohto štátnika. Viac na str. 12.

• OZ Trochu inak iniciovalo dobrovoľnícke upratovanie nášho mesta. Za 3 hodiny vyzbierali takmer 250 kg odpadkov! Podrobnosti o aktivite sú v článku na str. 14.

• 4,2 km, 10 km, polmaratón a nord walking – to sú disciplíny tradičného jesenného športového podujatia GORAL RUN. Výsledky nájdete na str. 18.

Zo zasadnutia Mestského zastupiteľstva v Spišskej Belej zo dňa 26. septembra 2019

• Mestské zastupiteľstvo v Spišskej Belej (ďalej len MsZ) sa na svojom zasadnutí dňa **26. septembra 2019** venovalo aj týmto témam:

Preklenovací úver

• **MsZ schválilo** prijatie preklenovacieho úveru vo výške 436 200,- eur na financovanie projektu *Historicko-kultúrno-prírodná cesta okolo Tatier 3. etapa* (cyklistický chodník v dĺžke 3,632 km) v rámci programu Interreg V-A Poľsko – Slovensko 2014 – 2020.

Zmena rozpočtu mesta Spišská Belá č. 6

• **Poslanci schválili** zmenu rozpočtu mesta Spišská Belá rozpočtovým opatrením č. 6/2019. Viac na <https://spisskabela.sk/samosprava/rozpocet-a-hospodarenie-mesta/rozpocet-mesta/rozpocet-mesta-2019/>.

Nebytové priestory

• **MsZ schválilo** prenájom nebytového priestoru vo vlastníctve mesta na Hviezdoslavovej ulici č. 1 v Spišskej Belej s celkovou výmerou 77,17 m² Gabriele Andrášovej, bytom Spišská Belá, Zimná 48 na zriadenie predajne papiernictva. Ako náhradníka vyššie uvedeného nebytového priestoru schválilo zastupiteľstvo spoločnosť 1. Day, s. r. o., Mlynárska 19, 040 01 Košice.

• **MsZ schválilo** prenájom nebytového priestoru vo vlastníctve mesta na Štefánikovej ulici č. 42 (zdravotné stredisko – zubná ambulancia v Spišskej Belej na 1. poschodí) za doterajších podmienok nájmu spoločnosti SLAVDENT, s. r. o., so sídlom v Spišskej Belej na Štefánikovej ulici č. 42.

Pridelenie mestských nájomných bytov

• **Poslanci schválili** na základe návrhu komisie pre pridelenie bytov:

1. pridelenie 3-izbového mestského nájomného bytu č. 11 na 2. podlaží v bytovom dome na Štefánikovej ulici č. 18 v Spiš-

skej Belej do nájmu nájomcovi Miroslavovi Laurenčíkovi, trvale bytom Spišská Belá, Družstevná 10;

2. pridelenie 1-izbového mestského nájomného bytu č. 1 na prízemí v bytovom dome na Štefánikovej ulici č. 11 v Spišskej Belej do nájmu nájomníčke Petronele Neupauerovej, trvale bytom Spišská Belá, Osloboditeľov 39.

Voľba riaditeľa / konateľa Mestského podniku Spišská Belá, s. r. o.

• **MsZ odvolalo** Ing. Miroslava Petreka, trvale bytom Kežmarok, Huncovská 323/6 z funkcie riaditeľa / konateľa spoločnosti Mestský podnik Spišská Belá a **zvolilo** Ing. Kristínu Priesterovú, trvale bytom Košice, Hlavná 81 do funkcie riaditeľa / konateľa tejto spoločnosti.

Prebiehajúce stavebné akcie v meste

• **MsZ vzalo na vedomie** informáciu primátora mesta o prebiehajúcich a pripravovaných stavebných akciách v meste.

Prenájom, zámeny a vysporiadanie pozemkov

1. **MsZ schválilo** prenájom časti pozemku pri dome smútku v Spišskej Belej s výmerou 1 m² na účely umiestnenia sviečkomatu v prospech Ing. Jozefa Mikluša, bytom Malý Lipník 96, na dobu 5 rokov za ročné nájomné vo výške 20 eur.

2. **MsZ schválilo** prenájom pozemku na umiestnenie a zriadenie rozoberateľnej prírodnej sánkarskej dráhy na dobu 10 rokov žiadateľovi Slovenský zväz sánkarov, Starý Smokovec 18074, Vysoké Tatry, za nájomné 200 eur ročne, za podmienky, že prevádzkovateľ nebude vykonávať podnikateľskú činnosť na tejto zimnej atrakcii.

3. **MsZ schválilo** zámenu pozemkov v k. ú. Spišská Belá medzi mestom Spišská Belá a PVE, s. r. o., Moskovská 8, Spišská Belá, pričom presná výmera pozemku bude určená podľa geometrického plánu, ktorý dá vyhotoviť žiadateľ PVE, s. r. o., Moskov-

ská 8, Spišská Belá. V danom prípade ide o osobitný zreteľ spočívajúci v skutočnosti, že ide o vzájomnú zámenu kvalitatívne porovnateľných pozemkov. Uvedená zámna pozemkov bude bezodplatná.

Začatie procesu obstarávania zmien a doplnkov č. 4 ÚP mesta Spišská Belá

• **Poslanci schválili** začatie procesu obstarávania zmien a doplnkov č. 4 územného plánu mesta Spišská Belá. Zoznam žiadostí je uvedený v prílohe tohto uznesenia na webe mesta www.spisskabela.sk.

Poskytnutie dotácie na obnovu mestských lesov

• **MsZ schválilo** poskytnutie dotácie na rok 2019 vo výške 44 555 eur z rozpočtu mesta spoločnosti Lesy mesta Spišská Belá, s. r. o., na obnovu mestských lesov.

Diskusia o zdravotných službách v meste

• **Poslanci** spolu s primátorom diskutovali o súčasnom stave poskytovania zdravotných služieb v meste a o potrebách obyvateľov v tejto oblasti.

Kontroly hlavného kontrolóra

• **Poslanci vzali na vedomie** informáciu hlavnej kontrolórky mesta o vykonanej kontrole.

Rekonštrukcia mosta na cyklistickom chodníku

• **Poslanci vzali na vedomie** informáciu primátora mesta o predložení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku za účelom realizácie projektu s názvom **Rekonštrukcia mosta na cyklistickom chodníku Spišská Belá**, ktorý bude podaný v rámci Výzvy na predkladanie žiadostí o NFP Poľnohospodárskej platobnej agentúry zastúpenej miestnou akčnou skupinou Tatry-Pieniny-LAG v rámci implementácie stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou z Programu rozvoja vidieka SR 2014-2020,

kód výzvy: MAS_066/7.5/1.1 s celkovými výdavkami vo výške 38 469,14 eur a **schválili** zabezpečenie realizácie tohto projektu v súlade s podmienkami poskytnutia nenávratného finančného príspevku vo výške 25 000 eur.

• **Poslanci tiež schválili** zabezpečenie vlastných finančných prostriedkov na spolufinancovanie uvedeného projektu, v zmysle uzatvorenej zmluvy o dielo s víťazným uchádzačom. Zároveň sa príjemca zaväzuje, že v prípade poskytnutia dotácie v nižšej sume, ako je uvedená v žiadosti o poskytnutie dotácie, zabezpečí realizáciu stanovených cieľov schváleného projektu.

Dobudovanie infraštruktúry k občianskej vybavenosti v Spišskej Belej – Strážky – Záchytné parkovisko

• **Poslanci vzali na vedomie** informáciu primátora mesta o predložení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku za účelom realizácie projektu s názvom **Dobudovanie infraštruktúry k Občianskej vybavenosti v Spišskej Belej - Strážky – Záchytné parkovisko**, ktorý bude podaný v rámci Výzvy na predkladanie žiadostí o NFP Poľnohospodárskej platobnej agentúry zastúpenej miestnou akčnou skupinou Tatry-Pieniny-LAG v rámci implementácie stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou z Programu rozvoja vidieka SR 2014-2020, kód výzvy: MAS_066/7.2/1.1 s celkovými výdavkami vo výške 29 880 eur;

• **MsZ schválilo** zabezpečenie realizácie tohto projektu v súlade s podmienkami poskytnutia nenávratného finančného príspevku vo výške 25 000 eur a **schválilo** tiež zabezpečenie vlastných finančných prostriedkov na spolufinancovanie uvedeného projektu, v zmysle uzatvorenej zmluvy o dielo s víťazným uchádzačom. Zároveň sa príjemca zaväzuje, že v prípade poskytnutia dotácie v nižšej sume, ako je uvedená v žiadosti o poskytnutie dotácie, zabezpečí realizáciu stanovených cieľov schváleného projektu.

Mesto Spišská Belá pripravuje 4. zmenu a doplnky územného plánu. Termín na podanie žiadosti o zmenu v územnom pláne je stanovený do 29. novembra 2019. Žiadosť je možné podať v pracovných dňoch u Ing. Kleinovej (tel. č. 052/4680 512, kleinova@spisskabela.sk), kancelária na prízemí dvere č. 4, alebo v podateľni mestského úradu.

Dožinky 2019 v Brücku

Spišská Belá prijala pozvanie od partnerského mesta Brück v Nemecku na mestské slávnosti *Dožinky*, ktoré sa konali 28. – 29. 9. 2019. Delegáciu nášho mesta viedol primátor Jozef Kuna za účasti viceprimátorky Marty Britaňakovej a zamestnancov mesta Slávky Tomalovej, Jany Neupauerovej, Evy Ďurišovej, Radoslava Kalafuta, Jána Suchanovského a tľmočníčky Aleny Schurdakovej. Súčasťou delegácie bola aj ľudová huba Daniela Damera, ktorá žala úspech od prvého vystúpenia.

Súčasťou osláv bolo aj slávnostné pomenovanie námestia pri železničnej stanici po neho primátorovi Brücku Karlovi Heinzovi Borgmannovi. Pamiatkovo chránenú budovu železničnej stanice odkúpilo mesto Brück (od súkromnej osoby) a plánuje ju zrekonštruovať na bytové a nebytové priestory. Počas sobotného popoludnia hostitelia so zástupcami nášho mesta navštívili blízku poľnohospodársku oblasť. Práve tam sa uskutočnila časť dožinkových slávností venovaná hlavne prezentácii rôznych druhov tekvic, kvetov, ovocia a zeleniny.

Mestský športový klub Slavoj Spišská Belá venoval kyticu kvetov neb. Albinovi Mescharovi, a tak nedeľné ráno patrilo spomienke na nášho rodáka. Kyticu sme priniesli aj pre manželku pani Mescharovú, s ktorou sme pobudli počas krátkej návštevy.

Obedná slávnostná svätá omša v evanjelickom chráme bola venovaná rodinám a poďakovaniu za tohtoročný úrodu. Bol to výnimočný zážitok, nakoľko sa do obradov zapojili celé rodiny a hlavne malé deti. Od kostola, asi 4 km, pokračoval zaujímavý

sprievod mestom, ktorý viedli primátori miest Brück a Spišská Belá a tiež miestny kňaz. Hudbou ich sprevádzala naša ľudová hudba. Dlhý sprievod tvorili spolky mesta – rybári, strelci, včelári, hasiči, mažoretky, športovci, jazdci na koňoch, poľno-

nom programe účinkovala aj naša ľudová hudba, z ktorej sa potešili všetci, no hlavne rodáci z Podhorian, Malého Slavkova, Strážok, Veľkej Lomnice, Lomníčky, a najmä rodáci zo Spišskej Belej. Členovia delegácie mesta rozdávali počas vystúpenia našich muzikantov darčeky zo Spišskej Belej. Na veľkoplášnom plátne sa premietali filmy o meste Spišská Belá a o našom krásnom podtatranskom regióne, podával sa ovčí syr a chlieb s bryndzovou nátiarkou. Domáci obyvatelia boli dojatí, milo ich to prekvapilo. Oslavy sa skončili zaujímavou ohňovou šou.

Ako zhodne tvrdia všetci zúčastnení, návšteva v partnerskom meste Brück bola veľmi inšpiratívna a príjemná. Odniesli si z nej mnoho pozitívnej energie a nadobudli nové poznatky, ktoré určite využijú aj u nás v meste. Počas vzájomných spoločných stretnutí sa veľa diskutovalo o doterajšej spolupráci, ako aj o forme a obsahu budúcej spolupráce, ktorej základom by mal byť každoročný plán kultúrno-spoločenských aktivít oboch samospráv. Ďakujeme za milé prijatie.

Vláda dáva mestu Spišská Belá ďalších 180 tisíc eur

Kabinet o tomto kroku rozhodol na výjazdovom rokovaní 23. októbra 2019 v Kežmarku. Celkovo sa vláda Petra Pellegriniho rozhodla pre okres Kežmarok prerozdeliť sumu 1, 295 milióna eur, keďže tento patrí medzi najmenej rozvinuté na Slovensku. Pôvodne avi-

bola zvýšená na 450 000 eur z pôvodných 245 000 eur. Okrúhlych 100 000 eur poputuje pre Strednú odbornú školu Garbiarska na modernizáciu a rekonštrukcie kuchyne a priestorov.

Spomínaných **180 tisíc eur** dostalo mesto **Spišská Belá na dobudovanie hokejovo-**

35 000 eur na dofinancovanie rekonštrukcie požiarijnej zbrojnice.

Kežmarok je prvým z okresov, ktorý v roku 2016 navrhol akčný plán rozvoja okresu. Cieľom dokumentu, v ktorom pre okres jeho tvorcovia žiadali 55,9 miliónov eur z viacerých zdrojov, bolo pripravované zníženie nezamestnanosti z 23,44 na plánovaných 17,42 percent. Skutočná miera evidovanej nezamestnanosti oproti plánu je v súčasnosti však ešte nižšia. Avizovaná nezamestnanosť k 30. septembru tohto roka je 14,4 percent.

„S veľkým potešením musím konštatovať, že množstvo novovytvorených pracovných miest ďaleko prevyšuje naše pôvodné plány. Vtedy sme si mysleli, že sú to odvážne plány, keď sme chceli viac ako 2 tisíc nových pracovných miest. K dnešnému dňu ich už je viac ako 3 tisíc a ďalšie pracovné miesta vzniknú,“ skonštatoval premiér vlády P. Pellegrini.

Presne pred rokom vláda schválila finančnú pomoc na podporu regiónu okresu v objeme 1,5 milióna eur. Teraz, počas 179. rokovania, vláda rozdelila ďalší balík v objeme presne 1,295 milióna eur.

Vláda poskytne ďalších 8-tisíc eur rímskokatolíckej cirkvi na rekonštrukciu organu v Bazilike sv. Kríža, dotáciu 5-tisíc eur dostane aj cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi na rekonštrukciu fasády kostola v obci Lubicia a Jednota dôchodcov na Slovensku so sídlom v Kežmarku ďalších 2-tisíc eur na organizovanie športových a kultúrnych podujatí. Podporu získal kežmarský hokej na prenájom ľadovej plochy. Oba kluby, Hokejový klub mládeže aj Mestský hokejový klub Kežmarok, dostanú po 6-tisíc eur. Na podporu folklóru v meste Kežmarok vyčlenila vláda 3-tisíc eur, 8-tisíc pôjde na rekonštrukciu terasy pri špeciálnej materskej škole. Vybavenie interiéru v Gréckokatolíckom chráme v Kežmarku bude podporené sumou 3-tisíc eur. Obec Červený Kláštor kabinet podporil sumou 20-tisíc eur, obec Vlková zrekonštruuje chodníky a cesty a vybuduje detské ihrisko za 50-tisíc.

Pridelené financie budú mestu Spišská Belá, ďalším samosprávam i cirkvám a organizáciám v okrese poskytnuté do 30. novembra 2019.

Zdroj: TASR

zvaný jeden milión eur vláda zvýšila o ďalších 29 tisíc eur. Ako spresnil podpredseda vlády pre investície a informatizáciu Richard Raši, z peňazí navyše dostalo finančný balík mesto Kežmarok na dobudovanie Centra integrovanej zdravotnej starostlivosti. Suma

-hokejbalovej haly. Spišská Stará Ves dostane sumu 50 000 eur na rekonštrukciu miestnych chodníkov a komunikácií a na obnovu kultúrneho domu 70 000 eur. Obec Stará Lesná získa od vlády 40 000 eur, ktoré by mali smerovať na obnovu miestnych chodníkov a komunikácií, ale aj

Delegácia PSK na pracovnej ceste v Bruseli

V dňoch 7. – 9. októbra sa v Bruseli uskutočnilo pracovné stretnutie delegácie Prešovského samosprávneho kraja spoločne s jeho propagáciou v rámci Európskeho týždňa regiónov a miest. Predseda PSK Milan Majerský viedol delegáciu oficiálnych predstaviteľov regiónu, ktorá sa v Bruseli stretla s poslancami EP, úradníkmi EÚ a zástupcami Výboru regiónov. Medzi kľúčové témy tu patrila rómska problematika, oblasť ekonomiky osobitne iniciatíva Catching up Regions, tvorba pracovných miest, cestná infraštruktúra či rozvoj cestovného

ruchu. M. Majerský prítomných požiadal, aby: „... **sa EÚ viac zamerala na zaostávajúce malé mestá a obce, a to aj v mojom**

regióne.“

V Bruseli sa delegácia PSK, v ktorej boli aj dvaja poslanci zastupiteľstva PSK za okres

Kežmarok - Štefan Bielak a Ján Ferenčák - stretla so zástupcami Adžarskej autonómnej republiky, ktorá je regiónom s rýchlym rozvojom cestovného ruchu so zameraním na pohorie Kaukaz, Čierne more, minerálne pramene, kúpeľníctvo a podobne. Súčasťou rokovaní bolo aj stretnutie s vedúcim kancelárie Rakúskej spolkovej republiky Štajersko v Brusel. Prínos pre PSK predstavuje možnosť nadviazania spolupráce v oblasti budúcnosti automobilov, tzv. soft turizmu a výskumu či vývoja.

Zdroj: Facebook PSK

Dobudovanie elektroinštalácie v podkrovných priestoroch Face club-u

Mesto Spišská Belá systematicky vyvíja úsilie o rekonštrukciu historickej meštianskej budovy v centre mesta, kde v súčasnosti sídli Face club. Všetky práce sa vykonávajú s ohľadom na ochranu národnej kultúrnej pamiatky zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu v spolupráci s Krajským pamiatkovým

úradom v Prešove.

V roku 2017 došlo k výmene strešnej krytiny, v roku 2018 k výmene okien, úprave podláh a stropov a vybudovali sa aj nové priečky. Samospráva nášho mesta postupne od roku 2018 rekonštruuje podkrovné priestory nízkoprahového centra v závislosti od množstva vlastných a

získaných financií na realizáciu stavebných prác.

Na dobudovanie elektroinštalácie podkrovných priestorov nízkoprahového centra Face club Spišská Belá sme v roku 2019 získali dotáciu vo výške 4 000 eur z rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja v rámci Výzvy zastupiteľstva PSK, program 3 *Sociálne služby*. Vďaka uvedenej dotácii sme v septembri 2019 zrealizovali predmetné práce v sume približne 4 800 eur.

V budúcom roku plánuje vedenie mesta v spolupráci so spoločnosťou Remeslá Belá, s. r. o., a dobrovoľníkmi z Face

clubu tieto priestory úplne dokončiť, aby mohli plnohodnotne slúžiť pre prácu s deťmi a mládežou. Po komplexnej rekonštrukcii podkrovných priestorov tu vznikne prednášková miestnosť, kancelária pre dobrovoľníkov, kancelária pre poradenskú činnosť (sociálne poradenstvo) a tiež skladové priestory.

Budova meštianskeho domu, kde sídli nízkoprahové centrum Face club Spišská Belá, dostáva v týchto dňoch zároveň novú béžovú vonkajšiu fasádu, a tak po viac ako 20 rokoch stratila svoju charakteristickú modrú farbu.

PREŠOVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Projekt podporený z rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.

Zmena organizácie dopravy v Podspádoch

Ak sa najbližšie chystáte **autom do Tatranskej Javoriny alebo do Poľska**, dávajte si pozor na ceste v Podspádoch.

Od **16. októbra 2019** tam dochádza k zmene organizácie dopravy, konkrétne **k zmene pred-**

nosti v jazde na ceste I/66 v obci Podspády.

Z doterajšej vedľajšej cesty v smere jazdy od poľskej hranice Jurgow k obci Zdiar sa stáva hlavná cesta.

Prednosť bude potrebné

dodržiavať v smere jazdy od Tatranskej Javoriny na obec Zdiar a opačne.

Zmena prednosti v jazde bola vyvolaná zmenami klasifikácie ciest od danej križovatky na Ta-

transkú Javorinu a **má zabezpečiť vyššiu plynulosť cestnej premávky.**

Žiadame všetkých vodičov, aby dodržiavali nové dopravné značenie.

Európsky deň jazykov

Žiaci ZŠ J.M. Petzvala si dvojakým spôsobom pripomenuli Európsky deň jazykov. Dňa 18.9.2019 sa zúčastnili na jazykovej exkurzii v Košiciach. Žiaci 7. – 9. ročníka navštívili Univerzitu Pavla Jozefa Šafárika, ktorá si pri tejto príležitosti pripravila mnohé zaujímavé jazykové aktivity v chorvátskom, talianskom, nemeckom, francúzskom i anglickom jazyku. Žiaci si tak overili svoje znalosti z geografie, histórie, angličtiny a nemčiny.

26.9.2019 v rámci vyučovania piatci pod vedením p. učiteľky Česánkovej vyrobili *plagát v tvare srdca*, do ktorého vlepovali malé papierové srdiečka vmaľované vo farbách vlajok rôznych krajín. Zároveň sa naučili pomenovať krajiny Európy v angličtine. Dozvedeli sa, ako

sa povie „ľúbim ňu“ v pätnástich rôznych európskych jazykoch. Žiaci 9.A s p. učiteľkou Jendrichovskou vytvorili *Európsky*

strom a žiaci 9. B pod vedením p. uč. Vilgovej pripravili *reklamný plagát* s pozoruhodnosťami Spišskej Belej pre anglicky ho-

voriacich turistov.

Na prvom stupni si žiaci spolu s p. uč. Méreyovou vypočuli pozdravy v rôznych jazykoch, odlišnosti zvieracích zvukov a zahráli si jazykové pexeso. Tretiaci s p. uč. Michlíkovou sa naučili počítat do 5 po taliansky, po francúzsky a po rusky, zopakovali si farby a naučili sa francúzsku pieseň Frere Jacques. P. učiteľka Urbanová štvrtákov naučila pomenovať školské pomôcky po anglicky aj po nemecky. Na hodinách nemeckého jazyka sa siedmci pomocou textu piesne *In Paule Puhmanns Paddelboot* naučili názvy európskych krajín, ich hlavné mestá a pozdravy v siedmich európskych jazykoch.

Mgr. Tyborová, ZŠ. J. M. Petzvala

Na údržbu ciest v správe PSK pribudlo 16 nových vozidiel

Vozový park Správy a údržby ciest Prešovského samosprávneho kraja (SÚC PSK) sa v októbri rozšíril o 16 mechanizmov, ktoré sa prerozdedia do cechmajsterstiev v regiónoch. Krajská samospráva vynaložila zo svojho rozpočtu na nákup tejto techniky viac ako 1,1 milióna eur.

Medzi zakúpenými mechanizmami je osem univerzálnych traktorových nosičov s pohonom 4x4 s príslušenstvom a osem nákladných motorových vozidiel valník do 3,5 tony. Dôvodom zabezpečenia novej techniky je fakt, že vozidlá Správy a údržby ciest sú zastarané, niektoré majú aj 30 rokov. „**Ak chceme mať v kraji kvalitné a bezpečné cesty, musíme investovať aj do strojného vybavenia. Nemôžeme čakať, kým sa technika pokazí, aby sme ju vymenili. Som rád, že sa nám po ro-**

koch podarilo obnoviť vozový park cestárov, pretože len s funkčnou technikou môžeme zabezpečiť udržiavané cesty po celý rok,“ uviedol predseda PSK Milan Majerský.

Zo zakúpených mechanizmov sa na cestách v našom okolí môžeme stretnúť s traktorovým nosičom, na ktorom je namontované čelné univerzálne kosačkové rameno a cepák na kosenie s nožnicami na orezávanie krovín

a drevín, ktoré dostali cestári v Kežmarku, Spišskej Starej Vsi i Tatranskej Štrbe.

Nákladné motorové vozidlá valník budú slúžiť na prepravu maximálne siedmich osôb a pre-

s novým teleskopickým nakladačom – najbližšie v susednom okrese Stará Ľubovňa, a s technickou výbavou pre technológiu zálievok - v podtatranskej oblasti v Poprade i v Starej Ľubovni.

Do konca roka dostane oblasť Prešov a Poprad ešte nový šmykom riadený nakladač. Takisto budú pre SÚC PSK dodané stroje pre asfaltersku čatu, frézy na ľad, vibračné valce, priekopové frézy, radlice na sypače, posypové zariadenia na traktory a štiepkovače.

V tomto roku vyčlenila župa zo svojho rozpočtu pre Správu a údržbu ciest celkovo viac ako 27 miliónov eur. Z toho na stroje, mechanizmy a vozidlá 7 miliónov eur. Ku koncu septembra boli vysúťažené stroje a mechanizmy v celkovej hodnote viac ako 5 miliónov eur.

Okrem uvedených strojov môžu ďalej cestári pracovať aj

Zdroj: Tlačová správa PSK

O čom bol septembrový vedomostný kvíz?

Občianske združenie *Kobalt* – kultúrna oblasť alternatívy, zorganizovalo v posledný septembrový piatok 27.9.2019 po prázdninovej odmlke v poradí štvrtý kvízový večer *Džuravé vedomosti* v Belanskej vinárni. Podtitul tohto vydania niesol názov *Škola volá*. Obyvatelia nášho mesta – najmä tí, čo už nie sú školopovinní – si dobrovoľne a s radosťou nechali preveriť svoje školské vedomosti. Otázky boli kladené opäť tak, ako už býva zvykom, vo forme grafických, logických, audio a v rôznych iných variantoch.

V 60-tich otázkach organizátori zisťovali napr.: „V ktorom roku bola zavedená povinná školská dochádzka?“, „Čo je opakom kondenzácie vody?“, „Koľko linajok a riadkov má notová osnova?“, „Ktoré z vitamínov sú rozpustné v tukoch?“ a pod. Preverovali sa teda vedomosti naozaj z rôznych tematických oblastí.

Víťazom štvrtého vydania *Džuravých vedomostí* sa stal tím *Banda jedna nekulturna*, druhé miesto obsadil tím *Hektor* a tretie miesto *Nie sme štyria*. Blahoželáme!

Online svet a jeho nástrahy

„Je internet naozaj vynálezom, ktorý nás civilizlačne posúva dopredu? Aké trendy vo virtuálnom priestore prevládajú u detí a mladých? V čom sú nástrahy internetu? Potrebujú deti hranice vo využívaní technologických hračiek? Potrebujú časové limity? Majú rodičia či učitelia za porušenie nastavených pravidiel trestať? Potrebujeme doma či v škole nedigitálne zóny?“

Aj na tieto a mnohé ďalšie otázky sa hľadali a nachádzali odpovede na seminári s detskou psychologičkou Mgr. Máriou Tóthovou Šimčákovou, ktorý sa konal 25. septembra v našom meste. Tridsiatka prihlásených pedagógov z oboch spišskobelianskych základných škôl sa stretla na mestskom úrade na

neformálnom vzdelávaní organizovanom občianskym združením Expression, aby sa so skúsenou odborníčkou zahĺbili

do nadmieru aktuálnej problematiky.

Pozvaná psychologička komu-

nikovala na témy, s ktorými sa stretávajú deti aj dospelí každý deň pri využívaní internetu a ktoré je potrebné kvôli bezpeč-

ných telefónov, kyberšikany či výberu vhodného obsahu online stránok.

Vďaka tomuto semináru sa učitelia dozvedeli o reálnych hrozbách a závislostiach od internetu, ktoré pozvaná odborníčka v praxi rieši. Odporúčania a návody na riešenie problémov v školách (i v rodinách) súvisiacich s digitálnou súčasnosťou sú vďačnou devízou, s ktorou účastníci seminára odchádzali. Na rovnakú tému o online svete a jeho nástrahách pozvaná detská psychologička Mgr. M. Tóthová Šimčáková komunikovala 26. septembra na workshope pre žiakov 2. stupňa oboch našich základných škôl.

Seminár sa uskutočnil s podporou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Luventy.

Spoločenská kronika JÚL - SEPTEMBER 2019

• Narodili sa:

Matuš Badžo, Michal Beniš, Nikolas Demčík, Laura Duhančíková, Tobias Ďuriš, Nina Faltinová, Ondrej German, Linda Gombárová, Gilbert Michael Hančarik, Sebastián Heiland, Peter Heldák, Dávid Horváth, Viktória Chovaňáková, Tara Kočová, Vivien Kriššáková, Sandra Legutková, Daniel Miko, Ján Mišalko, Dárius Modla, Thomas Novák, Matias Pitoňák, Tomáš Pješčák, Ema Ploščicová, Selina Sedlárová, Damián Zubal.

• Navždy nás opustili:

Rudolf Adamjak vo veku 89 rokov, Darina Karabová vo veku 61 rokov, Anna Lukačková vo veku 82 rokov, Margita Pavličková vo veku 88 rokov, Ján Pieger vo veku 78 rokov, František Pjatek vo veku 71 rokov, Albin Porubovič vo veku 94 rokov, Mária Pudzišová vo veku 80 rokov.

• Životného jubilea sa dožili:

Genovéva Stanková – 99 rokov, Mária Modlová – 95 rokov, Anna Vnenčáková – 91 rokov, Žofia Hotáryová – 90 rokov, Emília Istociová – 90 rokov, Helena Krišandová – 90 rokov, Ružena Šmihovská – 90 rokov, Alžbeta Porubovičová – 85 rokov, Cecília Andrášová – 80 rokov, Jozef Halčín – 80 rokov, Ján Kron – 80 rokov, Margita Kunová – 80 rokov, Mária Ziburová – 80 rokov, Anna Andrášová – 75 rokov, Anton Kalafut – 75 rokov, Eva Ležáková – 75 rokov, Mária Lizáková – 75 rokov, Margita Rušinová – 75 rokov, Ludmila Štefaniaková – 75 rokov, Hedviga Beskidová – 70 rokov, Verona Britaňáková – 70 rokov, Anna Fudalyová – 70 rokov, Mária Laufová – 70 rokov, Jaromír Pisarcík – 70 rokov, Elena Pitoniaková – 70 rokov, Marta Schmidtová – 70 rokov, MUDr. Jaroslav Siska – 70 rokov, Darina Suchanovská – 70 rokov, Mária Štefaniaková – 70 rokov, Daniel Zeman – 70 rokov.

Medzi najlepšimi hasičmi na Slovensku aj Maroš Vaverčák

V Pezinku sa 19. septembra uskutočnili **Majstrovstvá Slovenska vo vyslobodzovaní zranených z havarovaných áut**, ktoré organizovalo Prezídium Hasičského a záchranného zboru.

Majstrami SR vo vyslobodzovaní zranených osôb z havarovaných vozidiel sa stali profesionálni hasiči z Kežmarku, ktorých členom je aj náš predseda DHZ Spišská Belá – **Maroš Vaverčák**. Titul si spomedzi ôsmich súťažných družstiev vybojovali na 11. ročníku Majstrovstiev Slovenska. Kežmarskí hasiči svojím prvenstvom a dosiahnutým časom 15:58 minút a ziskom 455 bodov dokázali z najvyššieho stupienka víťazov po štyroch rokoch zosadiť hasičov z Nitry.

Celkové poradie

1. OR HaZZ Kežmarok
2. OR HaZZ Košice
3. OR HaZZ Nové Mesto n. Váhom
4. OR HaZZ Galanta
5. HaZÚ h.m. SR Bratislavy
6. OR HaZZ Žilina
7. OR HaZZ Zvolen
8. OR HaZZ Nitra

Členovia víťazného družstva OR HaZZ Kežmarok:

- veliteľ – Peter Brutovský
- veliteľ zásahu – Jaroslav Vojtašák
- zdravotník – Michal Freundorfer
- vyslobodzovanie – Maroš Vaverčák
- stabilizácia – Peter Kožuch

Detský čin roka 2019 s nomináciou našich

Detský čin roka je projekt, ktorý v tomto roku vstúpil do 19. ročníka. Medzi aktuálnymi nominovanými činmi je **aj skutok žiakov zo ZŠ M. Rastislava Štefánika v Spišskej Belej**. Projekt motivuje deti, aby konali dobré skutky a pomáhali deťom - budúcim dospelým - zorientovať sa v hodnotách, dáva im šancu pochopiť cez skutočné príbehy, čo je dobré, a čo zlé. Záštitu nad projektom prevzalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a špor-

tu SR.

Každoročne projekt prechádza cez niekoľko etáp – od konania dobrých skutkov, cez ich prihlasovanie do súťaže, hlasovanie detskej poroty – až po decembrové vyhlásenie výsledkov.

V tomto roku na výzvu organizátorov konať dobré skutky a informovať o nich zareagovali deti a detské kolektívy zo **77 škôl na celom Slovensku**. Spomedzi všetkých skutkov vyberová komisia navrhla **35 no-**

minácií, ktoré boli zaslané do škôl vo forme brožúry *Detský čin roka 2019*, aby deti svojím hlasovaním podporili dobro svojich rovesníkov. Takáto detská porota rozhodne o tohtoročných oceneniach v jednotlivých kategóriách. V kategórii **Pomoc v rodine** je nominovaný dobrý skutok dvoch žiakov – sestier zo ZŠ M. R. Štefánika zo Spišskej Belej, za ktorý tiež môžete hlasovať.

Do hlasovania sa môžu zapojiť žiaci 1. - 9. ročníka základných

škôl a špeciálnych základných škôl a žiaci prímý až kvarty osemročných gymnázií.

Deti môžu hlasovať **do 30. novembra 2019**. Hlasovať je možné aj prostredníctvom internetu na adrese www.detskycin.sk.

Každý z autorov dobrého skutku, ktorý získa najväčšiu podporu detí vo svojej kategórii, bude vyhlásený za držiteľa ocenenia Detský čin roka 2019 a odmenený vecnou cenou.

Zvyšovanie čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti žiakov na ZŠ M. R. Štefánika

Od 1. septembra 2019 sa na našej škole začal naplno realizovať projekt **Kráčame po stopách poznania a múdrosti**. Jeho cieľom je zvýšiť prírodovednú, matematickú a čitateľskú gramotnosť žiakov prostredníctvom extra hodín a mimoškolskej činnosti, v nadväznosti na vzájomnú spoluprácu a výmenu skúseností pedagógov.

Hlavný cieľ projektu sa realizuje prostredníctvom hlavných aktivít:

HA 1 – Zvyšovanie čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti žiakov je realizovaný prostredníctvom dvoch podaktivít:

1. Extra hodiny - sú zamerané na zvýšenie uvedených gramotností žiakov 1. a 2. stupňa vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

- Tvorivé počítanie - ako vyučovací predmet, ktorý rozširuje a prehĺbuje obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu;

- Hravé čítanie – ako vyučovací predmet, ktorý rozširuje a prehĺbuje obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu;

- Poznanie prírodných javov - vyučovací predmet, ktorý si zvolila škola.

Všetky predmety sú novými predmetmi, ktoré sme navrhli na základe vlastnej skúsenosti a identifikovanej potreby, a to v rámci naplnenia stanoveného cieľa a výzvy. Predmety sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom.

2. Mimoškolská činnosť – je aktivita zameraná na zvýšenie prírodovednej gramotnosti detí ako predpokladu ich ďalšieho uplatnenia na trhu práce, ale aj v štúdiu na vyšších stupňoch.

V rámci tejto aktivity sa realizuje:

Záujmový útvar – Poznávanie prírody

Podaktivitu realizujeme, aby sa rozvíjali znalosti žiakov v oblasti prírodných vied – vo fyzike, biológii a poznaní prírody. Súčasťou Poznávanie prírody budú exkurzie: TATRY, ZOOLOGICKÁ ZÁHRADA, BOTANICKÁ ZÁHRADA, PLANETÁRIUM.

Záujmový útvar - Po stopách štúrovcov

Podaktivitu realizujeme, aby sme rozvíjali znalosti žiakov v oblasti čitateľskej gramotnosti a literatúry. Súčasťou záujmového útvaru budú exkurzie: LITERÁRNY TURIEC (Slovenské národné múzeum, Slovenská národná knižnica - Matica slovenská v Martine, Národný cintorín); LITERÁRNY ORAVA (Múzeum P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne, Leštiny - artikulárny kostol, Jase-

nová - rodny dom M. Kukučina); LITERÁRNY LIPTOV (Múzeum Janka Kráľa v L. Mikuláši, Galéria P. M. Bohúňa v L. Mikuláši, rodny dom Martina Rázusa); LITERÁRNY MODRA (Múzeum Ľudovíta Štúra, návšteva hradu Červený Kameň, Mohyla M. R. Štefánika na Bradle).

HA 2 – Rozvoj kompetencií zamestnancov ako nástroj zvýšenia gramotnosti žiakov

Druhú hlavnú aktivitu realizujeme cez pedagogické kluby, a to s cieľom zvýšenia vlastných kompetencií učiteľov, zlepšenia ich vzájomnej kooperácie a zavádzania inovatívnych postupov a metód do vzdelávania, ktoré pozitívne podporia zvyšovanie čitateľskej, prírodovednej a matematickej gramotnosti u žiakov základnej školy.

V rámci projektu boli zriadené 3 pedagogické kluby:

Naučme deti čítať medzi riadkami

Chráňme si Zem

Počítame bez strachu

Vedenie ZŠ M. R. Štefánika

Koncepcia práce s mládežou v meste Spišská Belá

„Mládež chce poznávať život (a rozumieť mu) s dátumom dneška.“ Josef Čapek.

Na júnovom zastupiteľstve poslanci schválili **koncepciu práce s mládežou v meste Spišská Belá** na roky 2019 - 2024, ktorá je **v súlade s pripravovanou novelou Zákona o podpore práce s mládežou (PsM)**. Koncepciu predchádzalo dotazníkové šetrenie, na ktorom sa zúčastnili respondenti vo veku od 13 do 30 rokov a taktiež aktéri, ktorí na území mesta prichádzajú s mládežou do kontaktu. Dotazník vyplnilo celkovo 184 respondentov z radov mladých.

Otázka vypracovania a realizácie koncepcie práce s mládežou na úrovni samospráv a personálna, materiálno-technic-

ká a finančná podpora práce s mládežou je jedným z hlavných predmetov pripravovanej novely zákona o podpore PsM.

Mesto Spišská Belá, uplatňujúc schválenú koncepciu, obsadilo pracovnú pozíciu pracovníka s mládežou v rámci mesta Spišská Belá. Pozícia pracovníka s mládežou v rámci mesta je trendom, ku ktorému samosprávy smerujú. Požiadavka **„zaradiť pracovníka s mládežou do Národnej sústavy povolání a Národnej sústavy kvalifikácií, rozvíjať kompetencie pracovníkov samospráv zodpovedných za mládež, vytvoriť priestor pre prepojenie práce s mládežou a formálneho vzdelávania“** sa objavuje v stratégii SR pre mládež na roky 2016-2020. Momentálne prebieha príprava novej stra-

tégie SR pre mládež na roky 2021-2028, ktorej súčasťou bude práve otázka týkajúca sa zákonov mestských samospráv, ohľadom prípravy a realizácie koncepcie práce s mládežou v rámci mesta a tiež pracovníka s mládežou.

Naša koncepcia práce s mládežou sa zaoberá piatimi kľúčovými oblasťami, akými sú zamestnanosť a vzdelanie, tvorivosť a podnikavosť, participácia a dobrovoľníctvo, zdravie, kvalita života a začlenenie, hodnoty a vzťahy, mládež a svet, práca s mládežou. V rámci koncepcie vznikol **akčný plán**, ktorý je nastavený na rok. Za jeho plnenie, ako aj za celú koncepciu v rámci Spišskej Belej, je zodpovedný pracovník s mládežou **Mgr. Stanislava Kučková** - e-mail:

kuckovska@spisskabela.sk, telefón: +421 52/46 80 505.

Pracovník s mládežou má zastrešovať a spájať aktivity venované deťom a mladým ľuďom a prispievať ku konceptuálnemu vývoju práce s mládežou v rámci mesta.

Týmto pozývame všetky subjekty, občianske združenia, spolky, školy a iné, ktoré sa venujú deťom a mládeži, aby v prípade potrieb spolupráce, návrhov a nápadov na zlepšenie činnosti alebo v prípade potreby odbornej pomoci, kontaktovali pracovníka s mládežou, a tak prispievali k vytváraniu komplexnejšej a efektnejšej práce s mládežou v rámci nášho mesta, a tak spoluvytvárali príkladnú prácu s mládežou aj pre iné samosprávy.

Hory bez odpadkov

V poslednú septembrovú sobotu Tatry a Pieniny podstúpili veľké upratovanie. V rámci 41. ročníka akcie **Čisté hory**, ktorú organizujú Štátne lesy TANAP-u, sa do čistenia turistických chodníkov a ich bezprostredného okolia od odpadkov po letnej turistickej sezóne zapojilo skoro **1 500 dobrovoľníkov**. Vyzbierať sa spolu podarilo takmer **900 kg**

odpadu. Vo vreciach aj tentokrát končili najmä obaly od potravín, plastové a sklenené fľaše, našli sa však aj pneumatiky, železný šrot, plechy či stavebný odpad.

Podľa slov koordinátora akcie, Ing. Igora Stavného, boli organizátori rozčarovaní najmä pri pohľade na obsah vriec, ktoré vyzbierali horolezci v bivakoch. Okrem bežného odpadu v po-

dobe konzerv a podobne, sa medzi skalami našli napríklad aj rozpadnuté topánky či zničený batoh. Problém je aj so smetím, ktoré končí v drevených schránkach určených na informačné materiály pre návštevníkov, ktoré sú súčasťou náučného chodníka Hrebienok. Nepomáha ani piktoqram, ktorý jasne vypovedá o

tom, že tam smeti nepatria.

Positívne je, že za štyri desaťročia sa prírodné prostredie Tatranského a Pieninského národného parku podarilo odbremeniť od približne 64 ton odpadu a doteraz si akciu nenechalo ujsť vyše 46-tisíc dobrovoľníkov. Organizátori ďakujú všetkým zúčastneným.

Belianski hasiči dostali nové vozidlo

Za účasti štátneho tajomníka Ministerstva vnútra Rudolfa Urbanoviča, štátneho tajomníka Ministerstva obrany SR Mariána Saloňa, prezidenta Hasičského a záchranného zboru Pavla Nereču, riaditeľa Krajského riaditeľstva HaZZ v Prešove Jána Goliaša, riaditeľa Okresného riaditeľstva HaZZ v Kežmarku Eduarda Kolodzeja a generálneho sekretára Dobrovoľnej požiarnej ochrany SR Vendelína Horvátha sa v stredu 23. októbra 2019 v Kežmarku odovzdávala nová hasičská technika. Ide o 8 áut značky Iveco Daily.

Počas slávnostného odovzdávania na kežmarskom ná-

mestí si ich prevzali zástupcovia ôsmich miest a obcí kežmarského okresu, kde budú slúžiť.

Medzi novými majiteľmi áut je aj Spišská Belá (ďalej Holumnica, Huncovce, Mlynčeky, Reľov, Toporec, Veľká Franková a Voj-

ňany). Na slávnosti sa za naše mesto zúčastnil primátor Jozef Kuna, predseda DHZ Spišská

vnútra SR **Zvýšenie odborných a intervenčných kapacít na regionálnej a lokálnej**

Belá Maroš Vaverčák a ďalší dobrovoľní hasiči. Nákup a odovzdanie hasičských vozidiel je súčasťou projektu Ministerstva

úrovni, ktorý sa realizuje z Európskeho fondu regionálneho rozvoja cez Operačný program Kvalita životného prostredia.

Face club si zaslúžil Baumit

Expression, o.z., sa zapojilo do súťaže #ZasluziSiBaumit. Cieľom bolo získať zdravé farby a omietky pre Face club. Spoločnosť Baumit v tomto roku oslavuje 25 rokov a rozhodla sa podporiť komunitné projekty. Priestory Face clubu sa používajú už 8 rokov, jeho priestory sú značne opotrebované a vyžadujú opravy a vymaľovanie.

Podmienkou súťaže bolo nazbierať aspoň 150 hlasov na podporu projektu. Dobrovoľníci teda poctivo zdieľali projekt a prosili všetkých, aby za nás hlasovali (<https://zasluzisi.baumit.sk/#>). Spolu sa nám podarilo nazbierať

277 hlasov a v hlasovaní sme skončili na druhom mieste. Rozhodnutie o víťazovi však mala v

rukách odborná komisia, ktorá sa rozhodla podporiť práve nás. **Prostredníctvom súťaže sme**

získali produkty rady Baumit v celkovej hodnote **1530,-€**, ktoré poslúžia na zveľadenie prostredia Face clubu. Všetok materiál sme už prevzali a tešíme sa, že priestory Face clubu budú krajšie a zdravšie.

Prosíme ochotných majstrov maliarov o odborné rady i pomoc pri prerábke interiéru a tiež ďalších dobrovoľníkov, ktorí spolu s nami pod odborným dohľadom pomôžu vyvinúť priestory klubu.

Ďakujeme spoločnosti Baumit aj všetkým, ktorí hlasovali a zdieľali a pomohli tak k víťazstvu. **Miriám Zoričáková, Expression, o. z.**

Mesto hľadá opatrovatel'ky

Mesto Spišská Belá hľadá opatrovatel'ky, ktoré občanovi odkázanému na túto sociálnu službu poskytnú starostlivosť priamo v jeho domácnosti.

Minimálnou podmienkou prijatia do pracovného pomeru je absolvovanie akreditovaného kurzu opatrovatel'ky v rozsahu najmenej 220 hodín, alebo je potrebné mať ukončené stredné vzdelanie s príslušným zameraním. Momentálne si Mestský

úrad Spišská Belá dopĺňa register takýchto potenciálnych opatrovateliek, ktoré budú spĺňať všetky potrebné náležitosti na výkon tejto profesie, aby mohli v budúcnosti vykonávať prácu opatrovatel'ky.

V prípade záujmu kontaktujte Ing. Annu Mlakovú v kancelárii č. 5 na prízemí budovy mestského úradu, tel. 052/4680518, e-mail: mlakova@spisskabela.sk, ktorá vám poskytne viac informácií.

V Tatrách platia sezónne uzávery

Sezónna uzávera vybraných turistických chodníkov **vo Vysokých Tatrách** trvá od **1. novembra do 15. júna**. V tomto čase si príroda a zvieratá užívajú zimný odpočinok. Uzavreté sú najmä vyššie položené chodníky, sedlá a štíty. Všetky **chodníky vedúce k vysokohorským chatám** sú však **otvorené celoročne** –

okrem Chaty pod Rysmi. Výstup k tejto chate je od 1. novembra do 15. júna zakázaný.

Pred nástupom na túru si na internetovej adrese <https://www.tatryportal.sk/tanap-tatransky-narodny-park/> overte, či vami zvolená trasa nepatrí do zimnej uzávery. Uzavreté chodníky sú označené aj priamo v teréne.

Viac aktuálnych informácií a článkov nájdete na webe www.spisskabela.sk

30 rokov od NOVEMBRA 1989

KSC (Komunistická strana Československa), **KSS** (Komunistická strana Slovenska), **POSZM** (Pionierska organizácia Socialistického zväzu mládeže), **ROH** (Robotnícke odborové hnutie), **RVHP** (Rada vzájomnej hospodárskej pomoci), **IPV** (ideovo-politické vzdelávanie), **BSP** (Brigáda socialistickej práce), **JRD** (Jednotné roľnícke družstvo), **ŠtB** (Štátna bezpečnosť - vtedajšia tajná polícia) – skratky, ktoré boli pred 17. novembrom 1989 bežnou súčasťou reálií vtedajšieho života. Málokto ich vyslovoval inak ako v skratke, význam však poznal každý. Po páde socializmu, ktorý odštartovali udalosti 17. novembra 1989 v Prahe i v Bratislave, sa pomaly utápali v rieke času. Dnes si na ne už matne spomína iba generácia 40-tnikov a starších. Podobne je to aj s obsahom týchto slov a dopadom socialistického režimu na každodenný život niekoľkých generácií žijúcich na našom území.

Mašinéria 40 rokov totalitnej mocenskej sily jedinej – komunistickej - strany sa z genotypu spoločenstva nevymaže revolúciou – ani za rok, ani za dva, dokonca ani za desiatky rokov... Prvotná vlna eufórie a nespochybniteľných pozitívnych zmien, ktoré odštartoval 17. november 1989 v celom vtedajšom Československu, ktorého súčasťou sme boli, postupne opadla. S odstupom 30-tich rokov od momentu, keď bola celá krajina súdržne na nohách a štrngajúce kľúče na námestiach väčších i menších miest (aj v Spišskej Belej) sa stali symbolom prebiehajúcej zmeny, sa mnohé benefity získané pádom socialistického režimu nevnmávajú iba v pozitívnom svetle. Ako každá zmena – aj zmena politických režimov – prináša so sebou plusy i mínusy.

Tešili sme sa, že z hraníc zmizli ostatné drôty – otvorili sme sa svetu - získali sme slobodu cestovať, prišli k nám investori. Ponuka tovarov a služieb narástla, stratili sa rady spred obchodov na čokoľvek – od pečiva (v našom meste boli iba 1 potraviny – na Zimnej ulici, 1 Chlieb pečivo – vedľa „Ryby“ a „na obchodnom“ – otvorené až 22.2.1989 po 4,5 roku stavby) až po práce a autá. Získali sme slobodu podnikat', chodiť do štátnych, súkromných či cirkevných škôl, vybrať si lekár, slobodne vyznávať vieru... Žiaľ, po 30 rokoch od Nežnej či Zamatovej revolúcie (také pomenovanie dostali udalosti v Československu odštartované 17.11.1989 v odborných

práciach politológov a historikov) zisťujeme, že pluralitná spoločnosť potrebuje aj zodpovedných nositeľov demokracie. Svojevolný výklad demokracie bez pravidiel a prirodzeného rešpektu človeka k človeku, prírode, hodnotám vnáša do spoločnosti chaos, anarchiu, egoizmus „valcov“, široké lakte, konzumizmus a nikdy sa nekončiacu chamtivosť.

Ak chceme byť ako spoločnosť k sebe úprimní, musíme si priznať, že svoj mentálnoskúsenostný „batož“ z minulosti si nesieme viac či menej ďalej. Iba postupne z neho vyhadzujeme to zlé, aby sme si doňho vkladali hodnoty, za ktoré sa štrngalo na námestiach v novembri 1989. Komplexné zhod-

notenie vývoja po 17. novembri 1989 sa ešte len tvorí. Z pohľadu histórie je 30 rokov ešte málo na to, aby sme mali dostatočný odstup od udalostí a vedeli nastaviť dobe, politikom pred i po novembri 1989, ľudom i celej revolúcii objektívne pravdivé zrkadlo. Z pohľadu života konkrétneho človeka je však 30 rokov dosť na to, aby nezabudol na to, čo sa dialo v jeho blízkosti... Mladí, ktorí sa narodili až po roku 1989, si cez štúdium i spomienky pamätníkov potrebujú vyskladať mozaiku kolektívnej pamäte, aby sme ako národ vedeli, čo bolo pred nami, prečo sú dnes mnohé veci také, aké sú, a ako sme schopní vytvárať hodnoty do budúcnosti.

Turbulentné časy z pera kronikárov

Načreli sme do kronikárskych záznamov mestskej kroniky z roku 1989. Vtedajší kronikári Juraj Pešta a Mikuláš Garanič zaznamenali udalosti, ktoré sa v Spišskej Belej udiali v dôsledku vnútropolitckej situácie po 17. novembri. Zápis z kroniky citujeme, okrem vysvetlenia skratiek nekomentujeme.

„Ludia sedeli pri televízoroch a rádiách a pozorne sledovali, čo sa deje. Občania a vedúci funkcionári mesta, škôl a podnikov chápu, že 17. november sa stáva Dňom boja za slobodu a demokraciu. Rada ONV (Okresný národný výbor – poznámka autorky článku) v Poprade vydáva vyhlásenie k súčasnej vnútropolitckej situácii, ktoré MsNV (Miestny národný výbor

- pozn. autorky článku) v meste ihneď prerokúva a zaujíma k nemu patričné stanovisko. Súdruh Michal Goduš, podpredseda MsNV, v zastúpení s. Emila Majerčáka, oboznamuje členov Rady MsNV v Spišskej Belej so situáciou v meste a pokynmi ONV. Vytvára sa koordinačný výbor Verejnosti proti násilliu (VPN), ktorý vzápätí dvakrát po sebe ihneď zasadá. Vzhľadom

na dlhotrvajúcu práceneschopnosť s. (súdruh – pozn. autorky článku) predsedu Emila Majerčáka koordinačný výbor VPN žiada zaňho náhradu. Všetkým je

jasné, že s. E. Majerčák pre zlý zdravotný stav funkciu predsedu mesta už vykonávať nemôže. Na jeho zastupovanie až do najbližších volieb poveruje Pavla

Motto:

*Tu som cítil po prvýkrát radosť
pri pohľade na tatranský štít,
tu vedela lúka urobiť
všetkým túžbam jednou piesňou zadosť.*

Z básne Jána Kollára
Tu som cítil po prvýkrát radosť

„Nebude u nás socializmu bez prechodu dediny k socializmu. A nebude u nás prechodu dediny k socializmu bez bloku, bez zväzku robotníckej triedy so základnou masou drobných a stredných roľníkov.“

Klement Gottwald na IX. zjazde KSC
v Prahe v roku 1949

Bežná publikačná prax v socializme. Na začiatku publikácie uviesť stranicky citát zo zjazdu KSC alebo KSSZ. Často sa zneužívali aj klasici literatúry, ktorých myšlienky sa prispôbovali potrebám propagandy.

Hrobáka, poslanca MsNV. Všetci členovia koordinačného výboru VPN s týmto návrhom súhlasia.

Na deň 20.12.1989 zvoláva podpredseda MsNV M. Goduš mimoriadne zasadnutie Rady MsNV. Zasadnutie má jediný bod programu. Je prečítaný list E. Majerčáka, v ktorom oznamuje, že vzhľadom na dlhotrvajúcu práceneschopnosť sa dňom 31.12.1989 vzdáva funkcie predsedu MsNV. Zároveň písomne oznamuje svoje rozhodnutie odstúpiť z funkcie tajomníka MsNV taktiež k 31.12.1989 aj Ing. Rudolf Vaverčák. Rada MsNV žiada R. Vaverčáka, aby ostal ako zastupujúci tajomník do obsadenia funkcie do volieb. Ing. R. Vaverčák ponuku radikálne odmieta.

V závere mimoriadneho zasadnutia Rady MsNV vzdali sa jej všetci členovia a požiadali podpredsedu, aby plénum zostavilo novú Radu MsNV.

Tým, že sa E. Majerčák a Ing. Vaverčák vzdali svojich funkcií, splnilo sa želanie niektorých študentov, ktorí v meste vyvesili plagát: **Nechceme Majerčáka, ani Vaverčáka, chceme Pavla Hrobáka.**

Vedenia a riadenia na MsNV sa ujíma občianske hnutie Verejnosť proti násilliu (VPN). Medzi najaktívnejších a najiniciatívnejších členov VPN v našom meste patrili títo občania: **Michal Gríger, Cyril Kováčik, Ján Eliáš, Ján Britaňák, Katarína Kalafútová, Valent Paciga, Osvald Mayer, Magda Hatalová, Štefan Čarnogurský** a mnohí ďalší.

To, že v tom čase išlo naozaj o pohnuté, turbulentné historické obdobie, ktoré písalo aj dejiny nášho mesta, zachytili kronikári v zápise o konci roka 1989 v Spišskej Belej: „Pre občanov nášho mesta je záver roka 1989 zaujímavý a vzrušujúci tak, ako je zaujímavý a vzrušujúci pre všetkých obyvateľov celej našej vlasti. Každý deň sa niečo nové udeje, denne sa niečo zmení. 20. decembra 1989 bolo budúcemu predsedovi MsNV Pavlovi Hrobákovi dané na vedomie nasledujúce vyhlásenie: Verejnosť proti násilliu ako občianska iniciatíva v Spišskej Belej v zmysle dohody na zasadnutí NF (Národný front – pozn. autorky článku) v Spišskej Belej dňa 18.12.1989 súhlasí s kandidatúrou pána Pavla Hrobáka na predsedu MsNV po doterajšom predsedovi Emilovi Majerčákovi, ktorý sa tejto funkcie zriekol písomným oznámením dňa 18.12.1989, za týchto podmienok:

1) súhlasí so závermi obrodzovacieho procesu v našej vlasti;

- Akčný program VPN:
1. Zrušenie ZO KSS na MsNV.
 2. Miestnosť pre VPN.
 3. Rada. Plénum – zastúpenie VPN s hlasom rozhodujúcim
 4. Rada – zastúpenie mestanov;
 5. Paríly poslanca odvolať – vyhlásiť. (ONV)
 6. Odluka cirkvi.
 7. Vyúčtovať finančných prostriedkov na soc. program a rozvoj mesta.
 8. Zhodnotiť výstavbu mesta – plynifikáciu, COV. (ONV)
 9. Odborné ekolog. preskúmanie vstupu chemikálií do vody. (ONV)
 10. Veľkosklad Benzínu. (ONV)
 11. Neúrodná pôda v lesnom poraste, ekológia. (ONV)
 12. Zdravotníctvo – detská lekárska pohotovosť – lekárske služby cez pohotovosť (ONV)
 13. Prešetrovanie druhého zhotovenia Ľefánika a vrátenie. (ONV)
 14. Odvoz voj. kontingentu. Voj. priestor pre verejnosť. (ONV)
 15. Zintenzívnenie poradnckej služby.
 16. Vyriešiť cig. otázku v meste. (ONV)
 17. Riešiť dôchodcov, napr. vyrovnaná jedlá.
 18. Plynifikácia lihovaru do dvoch mesiacov.
 19. Gemafory – vyúčtie.
 20. Vybudovanie športovník. (ONV)
 21. Poradovník družstevných a štátnych bytov.
 22. Vyúčtie areálu kúpeľov. (ONV)

Kronika zaznamenáva aj Akčný program VPN v Spišskej Belej, s. 108-109.

- 2) bude dodržiavať právny poriadok a rozhodnutia Federálnej vlády národného porozumenia;
- 3) súhlasí s voľbou prezidenta republiky v osobe Václava Havla Federálnym zhromaždením do 31.12.1989 priamym verejným hlasovaním jeho poslancov;
- 4) v uvedenej funkcii bude vystupovať ako predseda MsNV občianskeho porozumenia, nie ako člen KSS;
- 5) podobne bude vystupovať pri riešení politických, ekonomických, školských, kultúrnych i personálnych otázok na MsNV, ako aj v podnikoch a inštitúciách na území mesta;
- 6) v tom duchu bude riadiť právu slobodných demokratických volieb v roku 1990 v určenej termíne;
- 7) na zasadnutiach NF a rady i

pléna MsNV sa budú zúčastňovať zástupcovia VPN a ich požiadavky sa budú rešpektovať s návaznosťou zodpovednosti;

8) jeho funkčné obdobie platí do uskutočnenia slobodných demokratických volieb v roku 1990, po ktorých bude ustanovený nový MsNV v Spišskej Belej.

V prípade porušenia týchto podmienok vysloví VPN navrhovanému kandidátovi po zvolení za predsedu MsNV počas volebného obdobia nedôveru.

Návrh presnej kandidátky do novej Rady MsNV Spišská Belá malo VPN predložiť v januári 1990. Žiaľ, listy kroniky v roku 1990 (až do roku 1995) zostali čisté. Kronika sa v našom meste od roku 1990 do roku 1995 nepísala. Príprava, priebeh a výsledky prvých ponovem-

brových volieb do Federálneho zhromaždenia, do Slovenskej národnej rady (8.-9.6.1990); voľby do orgánov samosprávy obcí (23. a 24.11.1990), kde sa už naplno prejavili zásadné politické zmeny v podobe množstva kandidujúcich politických strán, sú už ďalšou kapitolou krehkej slobody po novembri 1989.

PhDr. Edita Svocáková

Septembrové spoznávanie

Žiaci štvrtého ročníka našej školy navštívili 17. septembra **Planetárium v Prešove**. Absolvovali zaujímavú prednášku, v rámci ktorej bol na modeli Slnčnej sústavy znázornený pohyb Zeme, Mesiaca a Slnka. Kombináciou týchto pohybov žiaci pochopili striedanie dňa a noci a zároveň príčinu striedania štyroch ročných období. Následne si pozreli film o Slnčnej sústave.

Navštívili aj samotné planetárium, t. j. budovu s tzv. projekčným planetáriom. Je to špeciálny premietací prístroj a zariadenie, ktorým sa mechanickými a optickými prostriedkami premieta zo stredu kopuly do kopuly s veľkou presnosťou obraz hviezdnej oblohy a pohybov kozmických telies (najmä hviezd, Mesiaca, planét a Slnka). Žiaci pozorovali hviezdnu oblohu, zdanlivý pohyb Slnka po oblohe v letnom a zimnom období, najznámejšie súhvezdia.

Dominantou oblohy v lete je bezpochyby Mliečna cesta. Pozreli si, ako sa najrýchlejšie zorientovať pomocou tzv. Veľkého letného trojuholníka. Tvoria ho jej tri jasné klenoty - hviezdy Vega, Deneb a Altair a mnoho ďalších súhvezdí.

Exkurzia do Levoče a na Spišskú Kapitolu

„Dar múdrosti nám dáva spoznávať Boží spôsob zmyšľania, videnia a prežívania vecí. Preto sa označuje za kráľovský dar. Poskytuje osobitnú účasť na Božom živote, je akoby pohľadom Boha na Boha.“ — Philippe Madre

V pondelok 30. septembra 2019 žiaci 8. ročníka zabsolvovali exkurziu do Levoče a na Spišskú Kapitolu.

Na Spišskej Kapitule sme si

pozreli Katedrálu sv. Martina a Kňazský seminár Jána Vojtaššáka. V budove seminára Jána Vojtaššáka žiaci boli oboznámení s históriou seminára, ktorá siaha až do stredoveku, navštívili sme Kaplnku svätého Jána Nepomuckého, žiaci mali možnosť nahliadnúť do učebne a vidieť časť vysokoškolskej prednášky. Následne sme sa presunuli na Mariánsku horu v Levoči. Pod jej vrcholom sa nachádza Bazilika Navštívenia Panny Márie, ktorá

je jedným z najnavštevovanejších pútnických miest Slovenska. Od baziliky sú krásne výhľady na Levoču a jej širšie okolie. V priestoroch baziliky nám pán kaplán Mgr. Ján Grivalský odslúžil sv. omšu.

Veríme, že žiaci načerpali mnoho duchovných síl, spoznali nové miesta, našli pokoj, optimizmus a nádej.

Y. Tomaľová, Dr. J. Tomeček, ZŠ. J. M. Petzvala

Podakovali sme sa našim seniorom

Starnutie je prirodzenou súčasťou nášho vývoja a týka sa každého jedného z nás. Prejavuje sa nenápadne a pomaly a veru nedá sa mu vyhnúť. Dôjsť do veku šedín, životného nadhľadu a adekvátnej múdrosti je šťastím pre samotného človeka i pre jeho okolie. Na Slovensku práve jesenný mesiac **október** pomenúvame ako **Mesiak úcty k starším**. Aj naša samospráva si váži svojich seniorov, preto sme im prejavili našu priazeň, náklonnosť a úctu na stretnutí 25. októbra 2019 v Reštaurácii Mlyn.

Počas posedenia sa prítomným na úvod prihovoril pri-

mátor mesta **Jozef Kuna**, ktorý všetkým zúčastneným **poprial veľa zdravia, životnej**

pohody, vitality a optimizmu. Nasledoval bohatý kultúrny program, prítomných seniorov po-

tešili naše mažoretky pod vedením Zuzany Knapíkovej a divadlo detí zo ZŠ M. R. Štefánika pod vedením Mgr. Beáty Gotzmanovej. O dobrú náladu zúčastnených sa postaral Mgr. František Kačica so svojou hudobnou skupinou. Na záver dostal každý účastník tohto srdečného podujatia darček – kvietok a nápoj v plechovke s motívom mesta Spišská Belá.

Aj toto cestou zo srdca prajeme našim starším, aby svoju jeseň života preživali aktívne a kvalitne; nech sú ich dni nádherné pestré, vitálne, v kruhu blízkych i širšieho spoločenstva nášho mestečka.

Sto ruží pre Štefánika

Primátor mesta Jozef Kuna v pamätný deň vzniku samostatného Česko - slovenského štátu zasadil pri soche generála Štefánika v Spišskej Belej **ružou Generál Štefánik**. Táto sadová (parková) **odroda ruže s červeno-fialovým kvetom** bola vyšľachtená pánom Böhmom v roku 1931. Pre výsadbu na Slo-

vensku ju z Čiech poskytol pestovateľ pán Šíp. **Mestu Spišská Belá darovala ružu Spoločnosť Milana Rastislava Štefánika so sídlom v Brezovej pod Bradlom**.

Touto aktivitou si samospráva nášho mesta dôstojne pripomenula významnú osobnosť – astronóm, fotografa, generála

francúzskej armády, prvého československého ministra vojny, politika, diplomata, ktorý bol spolu s Tomášom Garriguom Masarykom a Edvardom Benešom kľúčovou osobou pri založení prvej Československej republiky v roku 1918. Zároveň sme sa takto zapojili do celoslovenskej akcie **Sto ruží pre Štefánika**.

Na návšteve u hasičov

Dňa 26.09.2019 deti z Materskej školy v Spišskej Belej navštívili hasičskú zbrojnicu. Predseda DHZ Maroš Vaverčák porozprával malým návštevníkom o tom, ako v každom čase aj nečase nasadzujú hasiči svoju energiu, odhodlanie aj životy, aby zachránili ľudí a ich majetok. Ukázal deťom všetko, čo k ich náročnej a zodpovednej práci patrí - hasičské náradie, kompletný hasičský odev aj s dýchacím prístrojom, špeciálny ochranný odev, ktorý používajú pri rôznych záchranných akciách. Deti videli postup pri poskytovaní prvej pomoci. Pripomenuli si dôležité čísla - 150, 155 i 158. Mali možnosť vidieť hasičské autá a vypočuť si zvuky sirény.

Na záver svoje zážitky a dojmy „preniesli“ do výtvarných prác.

Návšteva u hasičov zanechala u detí veľký dojem, bola poučná. Prostredníctvom zážitkového učenia mali možnosť spoznať

dôležitú a náročnú prácu hasičov.

Ďakujeme pánovi Marošovi Vaverčákovi za príjemné dopoludnie a prajeme našim hasičom, aby sa s hlásením požiarov

a nebezpečnými situáciami stretávali čo najmenej.

A. Oksošová, Mgr. A. Rojková, Materská škola Spišská Belá

Rekonštruujeme prístrešky na cyklotrase

Mesto Spišská Belá zabezpečuje prostredníctvom Správcu športových, účelových a rekreačných zariadení mesta rekonštrukciu prístreškov na cyklochodníku v smere od Spišskej Belej do Tatranskej Kotliny. S prácami sa začalo v lokalite na Šarpanci, kde je strecha dočasne len provizórne prekrytá. Postupne mesto pristúpi k oprave všetkých štyroch prístreškov.

Belianska cyklotrasa bola

vybudovaná v rámci projektu *Belianske Tatry – spolu a lepšie*, ktorý realizovalo mesto Spišská Belá v spolupráci s poľskou gminou Bukowina Tatrańska v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovensko 2007-2013. Do prevádzky bola uvedená 1. mája 2011. Za osem rokov existencie cyklotrasa je prirodzene potrebné postupne obnovovať niektoré z jej súčastí.

Európsky týždeň športu na ZŠ J. M. Petzvala

Naša škola sa opäť aktívne zapojila do celoeurópskej výzvy Európsky týždeň športu, ktorý nabáda celú populáciu Európy k zvýšenej pohybovej aktivite. Prečo? Podľa prieskumu Eurobarometer z roku 2017 **49 % Slovákov vôbec necvičí ani nešportuje**. Preto sa celý týždeň niesol v znamení pohybu, a to nielen počas hodín telesnej výchovy.

Počas celého týždňa žiaci plni-

li výzvy, ktoré boli spojené s pohybom. Prichádzali do školy na bicykli, na skejtborde alebo peši. Počas veľkej prestávky sa všetci prechádzali po chodbách školy.

Aj rodičia a priatelia našej školy sa aktívne zapojili do týždňa športu volejbalovým zápasom, ktorý si zahráli s našimi učiteľmi, a tak dokázali, že pohyb a zdravý životný štýl života im nie je cudzí.

Mgr. J. Dobeš, ZŠ J. M. Petzvala

Zamatová kvapka krvi

Zasadacia miestnosť Mestského úradu v Spišskej Belej sa v pondelok 14. októbra 2019 premenila na transfúzne centrum. V týchto priestoroch prebiehala *Zamatová kvapka krvi*. Naše mesto organizuje pravidelne v spolupráci s popradskou pobočkou Národnej transfúznej stanice bezplatné darovania krvi viackrát v roku. Darcovské aktivity sú známe aj pod názvami *Valentínska kvapka krvi* vo februári a *Primátorská kvapka krvi* v júni a už od roku 2016 sa k nim pridala aj *Zamatová kvapka*

ka krvi, vďaka ktorej už môžete darovať krv v Spišskej Belej trikrát ročne, a to v odporúčaných rozstupoch medzi jednotlivými odbermi jednotlivých darcov. Na tohtoročnú *Zamatovú kvapku krvi* pri príležitosti už 30. výročia *Nežnej revolúcie* prišlo viac ako 30 dobrovoľných darcov krvi. Odber tejto vzácnej tekutiny však mohli podstúpiť iba 27 z nich. Nás teší, že myšlienka darovať zo seba nenahraditeľný kus života, oslovila aj nových prvorodcov.

Všetkým darcom krvi ďakujeme!

Vlakoví asistenti – dobrovoľnícky projekt

Takmer 20 rokov naplňa **Asociácia pre kultúru, vzdelávanie a komunikáciu (ACEC)** svoje poslanie budovať porozumenie, podporovať kultúrnu výmenu, prehĺbovať vzdelávanie a komunikáciu v oblasti interkultúrnych vzťahov. Vstupuje, okrem iného, aj do citlivej zóny spoločnosti väčšiny populácie a marginalizovanej rómskej ko-

munity. Cesta, ktorou sa vydali, nie je vždy ľahká. Je však jedinečná. Otvára myseľ i srdcia. Vedie na pódia svetových kultúrnych centier i do osád, keď jediné, čo zostalo, je nádej.

ACER v súčasnosti pripravuje projekt **VLA KOVÍ ASISTENTI** na trati Poprad – Kežmarok - Stará Ľubovňa a okolie.

Cieľom projektu je realizovať

aktivity zamerané na znižovanie a prevenciu kolíznych situácií, skvalitňovať medzikultúrne vzťahy a, okrem iného, prekonávať jazykové bariéry.

Hlavným cieľom je **zapojiť** cieľovú skupinu, **obyvateľov marginalizovaných rómskych komunit do projektu**. Ide o činnosť **formou dobrovoľníckej služby**. Osobitým cieľom

projektu je zvyšovanie osobnej kompetencie jednotlivcov a zvyšovanie ich **prípravenosti na vstup na trh práce**.

V prípade záujmu o túto dobrovoľnícku prácu sa môžete obrátiť na koordinátorku sociálnej inklúzie ACEC-u Ing. Mariettu Tomajkovú, email: tomajkova@acec.sk; tel. č. 0944 161 612.

Recyklónia v Kaštieli Strážky

Slovenská národná galéria – Kaštieľ Strážky – každoročne ponúka verejnosti okrem tradičných lektorovaných prehliadok a rôznych kultúrnych podujatí aj vzdelávacie a výtvarné workshopy. Tie bývajú tematicky ladené špeciálne pre materské, základné a stredné školy. Výber programov závisí nielen od veku a typu komunity či školy, ale aj od učebných osnov a aktuálnosti tém.

Environmentálna problematika v súčasnosti patrí medzi preferované témy, ktoré si v rámci edukácie zaslúžia osobitnú pozornosť. V ponuke vzdelávacích programov v termíne september 2019 – január 2020 sa preto ocitol aj workshop s názvom **Recyklónia sú kecy**. Jeho podstatou je environmentálne vzdelávať deti pútavým a príťažlivým spôsobom. Vďaka interaktívnym formám spolupráce dochádza počas workshopu k základnému

pochopeniu vzťahov človeka k životnému prostrediu. K výberu témy sa vyjadrila lektorka Kaštiela v Strážkach a autorka

uvedeného workshopu Monika Gallschneiderová: „Odpad, ktorý je okolo nás, si vytvárame my sami. My sami s ním preto musí-

me niečo robiť. S výchovou v oblasti triedenia odpadu je potrebné začať už u tých najmenších, pretože hlavne od nich závisí vý-

voj nášho životného prostredia.“

V úvode programu sa deti hrovou formou prostredníctvom pútavo spracovanej video ukáž-

ky **Recyklónia** oboznamujú so zvolenou problematikou. Po krátkej teoretickej časti, v ktorej deti prostredníctvom otázok zistia, aké dôležité je správne recyklovať, nasleduje ukážka triedenia odpadu v praxi. Po jej absolvovaní dochádza k realizácii tvorivých techník. Z vecí, ktoré obvykle patria do odpadkového koša, deti pomocou vlastnej fantázie vytvárajú vskutku originálne výtvarné diela.

Zmyslom workshopu však nie je prioritne jeho výtvarná, ale práve vzdelávacia stránka. Aj prostredníctvom takto spracovaného a originálne podaného vzdelávacieho programu sa zúčastnení dozvedajú: prečo je dôležité zaoberať sa odpadmi, čo sa stane s voľne pohodeným odpadom v prírode, a aké je jedno z možných riešení tohto problému.

L. Lisý, SNG – Kaštieľ Strážky

Dobrovoľnícky zber odpadkov

Občianske združenie Trochu inak zo Spišskej Belej sa okrem iného aktívne podieľa aj na organizovaní akcií s environmentálnym zameraním. Členovia tohto občianskeho združenia vyzvali začiatkom októbra 2019 dobrovoľníkov s chuťou očistiť naše mesto od odpadkov, aby sa zapojili do nimi pripravovaného jesenného podujatia.

S vytipovaním problematických lokalít sa organizátori obrátili na samosprávu nášho mesta. Už dlhodobo sa z hľadiska voľne pohodených odpadkov javí kritické okolie supermarketu na juhozápade Spišskej Belej. Za tento neutešený stav nesú do veľkej miery určite zodpovednosť spotrebiteľia. Je však aj vecou potravinového reťazca, čo sa na jeho pozemkoch deje a ako dokáže zabezpečiť vyprázd-

ňovanie odpadkových košov vo svojom okolí. Samozrejmosťou by mala byť starostlivosť o čistoť okolia obchodu. Ďalším mies-

tom v našom meste, kde pravidelne dochádza ku kumulovaniu odpadkov, je lokalita bývalých Belianskych kúpeľov.

12. októbra 2019 sa vďaka trom deťom a siedmim dospelým aktivitistom mesta so záujmom o správu vecí verejných a

prostredie, v ktorom žijú, podarilo v priebehu troch hodín zozbierať spolu až takmer **250 kg odpadkov**. Dominovali tradične

plastové fľaše a plechovky. Našiel sa však odpad rôzneho druhu, vrátane plastových dosiek a pneumatík. Z dôvodu veľkého znečistenia odpadkov nebolo možné jednotlivé druhy vytriediť do farebných kontajnerov podľa komodít.

Mesto Spišská Belá pomohlo organizátorom aj poskytnutím vriec na zber odpadkov a prostredníctvom zamestnancov Verejnoprospešných služieb mesta tiež s odvozom odpadu a jeho zneškodnením na Riadenej skládke odpadov v Spišskej Belej. Oceniť treba veľkú pomoc a ochotu miestneho podnikateľa, ktorý sa dobrovoľne zúčastnil na samotnom zbere odpadu, a aj zozbieraný odpad vo svojom automobile previezol na sklad Verejnoprospešných služieb mesta.

FACE CLUB

OTVÁRACIE HODINY

Pondelok - ZATVORENÉ

Utorok - ZATVORENÉ

Streda - OTVORENÉ OD 16:00 - 18:00
pre deti (od 17:00 doučovanie)

Štvrtok - OTVORENÉ OD 16:00-19:00
kreatívny deň pre deti

Piatok - 18:00- 21:00 pre mladých

Sobota - OTVORENÉ OD 19:00-22:00

KREATÍVNE DIELNE

DIVADLO TANEC

KREATÍVNY KUFRIK

POZÝVAME VSETKY DETI NA KREATÍVNE POPOLUDNIA

KEDY? KAŽDÝ ŠTVRTOK OD 16:00

KDE? VÓ FACE CLUBE

Z denníka mestskej polície

2. september 2019

Nezhody v rodine, žiaľ, nie sú ničím výnimočným. V dopoludňajších hodinách sa na oddelenie MsP dostavil muž, ktorý oznámil, že ho včera fyzicky napadol jeho syn. Po spísaní podania oznámenia o priestupku službukonajúci policajti k veci vypočuli ďalšie dotknuté osoby a vec postúpili na ďalšiu realizáciu správneho orgánu. Určiť presnú príčinu incidentu a označiť vinníka na základe rozchádzajúcich sa výpovedí však nebude ľahké... Každopádne je smutné, keď k podobným konfliktom dôjde medzi tými najbližšími.

17. september 2019

Chytenie voľne pobiehajúceho, dospelého pitbulla v uliciach mesta vie mestským policajtom priebeh služby naozaj spestriť.

Hlavne ak netušia, akú má pes povahu. Pri týchto plemenách je totiž vysoká pravdepodobnosť, že sa garde otočí a pes začne loviť policajtov, prípadne iné, okoloidúce osoby... V tomto prípade šlo našťastie o dobre vychovaného a pokojného psa, ktorý príslušníkov MsP bez odporu nasledoval do dočasného odchyťového zariadenia, odkiaľ si ho následne vyzdvihol jeho majiteľ. Väzenská strava mu však asi zachutila, nakoľko od začiatku mesiaca bol ten istý pes odchytený celkovo trikrát. A čo je veľa, to je veľa... Majiteľ psa bol za jeho voľný pohyb potrestaný blokovou pokutou.

20. september 2019

V popoludňajších hodinách prijala hliadka MsP telefonický

hovor od predavačky z COOP JEDNOTA, ktorá oznámila, že prichytila neznámu ženu pri pokuse o krádež tovaru v hodnote približne 20,- €. Po dostavení sa hliadky na miesto skutku bola podozrivá žena zadržaná a po vyhotovení fotodokumentácie predvedená na oddelenie MsP za účelom zistenia totožnosti a podania vysvetlenia k priestupku. Následnou lustráciou osoby bolo zistené, že za posledný rok sa nedopustila žiadnej krádeže, takže vec bolo možné prejednať v blokovom konaní, uložením blokovkej pokuty. Pokiaľ sa však do roka dopustí ďalšej krádeže, bude posudzovaná oveľa prísnejšie a určite neobíde len s pokutovými blokmi v ruke.

21. september 2019

Predposledný septembrový

víkend sa už tradične nesie v znamení Spišského zemiarskeho jarmoku. Na verejný poriadok na námestí aj v uliciach mesta plných ľudí opäť dozeralo niekoľko hliadok MsP posilnených o občianske hliadky. Takmer do polnoci malo podujatie relatívne pokojný priebeh. Ako pomaly končil program pred pódium, na námestí sa začali formovať „zdravé jadrá“ pozostávajúce z podgurážených jedincov z nášho mesta, ale aj okolitých obcí... A vzájomné stretnutia týchto skupín takmer vždy končili konfliktom. Našťastie sa tieto šarvátky podarilo policajtom až na jeden prípad zlikvidovať skôr, ako prepukli do vážnejšej bitky. K škodám na majetku v meste taktiež nedošlo a až do skorých ranných hodín už bol v meste pokoj.

Policajt vás pri priestupku nemusí zastaviť - pokuta aj tak príde poštou

Od začiatku októbra polícia v záujme ochrany života a zdravia účastníkov cestnej premávky vo zvýšenej miere využíva inštitút objektívnej zodpovednosti. To znamená, že v prípade nedodržania dopravných predpisov vám môže prísť pokuta priamo domov poštou bez toho, aby vás na ceste zastavili policajti.

Polícia chce aj takto upozorniť na striktné dodržiavanie všetkých dopravných predpisov. Čo nevidieť sú tu Vianoce a všetci si chcú sadnúť za rodinný stôl živí

a zdraví.

Skontrolujte si osvetlenie vozidla a dajte si odstrániť prípadné nedostatky. Zvýšte svoju pozornosť, jazdíte opatrne a predvídavo.

Momentálne máme jeseň, to znamená, že aj svoje schopnosti pri vedení vozidla treba prispôbiť počasu. Už teraz vodiči zažívajú ranné hmlu, čo okrem zlej viditeľnosti prináša aj zvýšené riziko šmyku na cestách. Finišuje sa s poľnohospodárskymi prácami, preto možno na cestách častejšie stretnúť

veľké pracovné stroje. Nadránom a podvečer je aktívna aj lesná zver. Myslite na to, keď prechádzate cez prostredie, v ktorom sa zvieratá pohybujú. Srnka, ale aj zajac, dokáže spôsobiť vážne poškodenie vozidla, nehovoriac, že zrážka s nimi môže skončiť tragicky. Preto sa zvieratám nesnažte vyhnúť vo veľkej rýchlosti. Následky šmyku totiž môžu byť oveľa väčšie ako zrážka so zvieratkom. Ak dôjde ku kolízii, zrazenú zver nikdy neberte, ale zavolajte políciu, poľovné združenie, štát-

nu ochranu prírody alebo správcu cestnej komunikácie.

Každý z účastníkov cestnej premávky môže dodržiavaním dopravných predpisov a pravidiel zvýšiť svoju bezpečnosť a predchádzať nešťastiam na cestách.

Apelujeme aj na chodcov a cyklistov: buďte opatrní a vždy sa poriadne presvedčte, či je bezpečné cez cestu prejsť. Reflexné a ochranné prvky nie je hanba používať, môžu vám zachrániť život.

Zdroj: Tlačová správa MV SR

Naši hokejbalisti rozbehli svoju 11-tu sezónu

1. Slovenská hokejbalová extraliga U12 - Východ

Hokejbalisti Spišskej Belej na svoj prvý turnaj sezóny nevycestovali, a preto dostali 3 kontumačné prehry 0:5 so Svitom, Svidníkom a Prešovom.

1. Hokejbal Prešov U12 **12b**
2. Cent Taxi CVČ Lords Ball Svit U12 **8b**
3. HBK Medokýš Martin U12 **4b**
4. MŠK Spišská Belá U12 **2b**
5. HBK Lion Svidník U12 **2b**

2. Slovenská hokejbalová extraliga U14 - Východ

Beľania v druhom domácom turnaji dominovali a osamotili sa na prvom mieste Slovenskej hokejbalovej extraligy - Východ.

1. MŠK Spišská Belá U14 **13b**
2. Cent Taxi CVČ Lords Ball Svit U14 **8b**

3. HBK Medokýš Martin U14 **7b**
4. HBK Kometa Vrútky U14 **3b**
5. Hokejbal Prešov U14 **1b**

3. Slovenská hokejbalová extraliga U16 - Východ

Ročník chlapcov 2004, ktorý má na svojom konte už 5 extraligových víťazných hviezdíčiek, vykročil do súťaže 3 výhrami s Košicami, Martinom a Vrútkami.

1. MŠK Spišská Belá U16 **6b**
2. HBC Košice U16 **5b**
3. HBK Medokýš Martin U16 **3b**
4. HbK Kometa Vrútky U16 **2b**
5. MŠK HMHK Bauska Vranov nad Topľou U16 **0b**

4. Slovenská hokejbalová extraliga U19

Hráči do 19 rokov sa po minuloročnom treťom mieste určite budú snažiť vylepšiť svoje umiestnenie v najvyššej sloven-

skej súťaži.

1. HBC Košice U19 **15b**
2. HBC Double Team Považská Bystrica U19 **12b**
3. MŠK Spišská Belá U19 **12b**
4. MŠK HMHK Bauska Vranov nad Topľou U19 **10b**
5. ŠK Bukovinka Zvolen U19 **9b**
6. ŠK 98 Pruské U19 **9b**
7. HbK ADLER Trebišov U19 **2b**
8. HBK Medokýš Martin U19 **0b**

Výsledky:

MŠK Spišská Belá - Vranov nad Topľou 2:0

HBC Košice - MŠK Spišská Belá 5:3

MŠK Spišská Belá - ŠK 98 Pruské 3:1

HBC Považská Bystrica - MŠK Spišská Belá 0:4

MŠK Spišská Belá - ŠK Bukovinka Zvolen 1:3

HBK Medokýš Martin - MŠK

Spišská Belá 0:3

Reprezentácia:

V mesiaci október sa konal konkurz na mládežníckych reprezentačných trénerov U15, U16, U18 a U20. Výkonný výbor Slovenskej hokejbalovej únie schválil na svojom zasadnutí 10.10.2019 nových trénerov mládežníckych reprezentácií. Spišská Belá bude mať zastúpenie v podobe hlavného reprezentačného trénera do 16 rokov. Tím SR U16 povedie *Mgr. Miroslav Burdĺček*. V júni 2020 sa budú konať v tejto kategórii Majstrovstvá sveta v hokejbale v Žiline. Trénerom želáme šťastnú ruku pri výbere hráčov a taktiky. V predchádzajúcich dvoch rokoch sa hráči v tejto kategórii umiestnili na 2. a o rok neskôr na 4. mieste.

Detský kútik

Správne riešenia úloh nájdete na konci strany.

1. Rieš logickú hádanku.

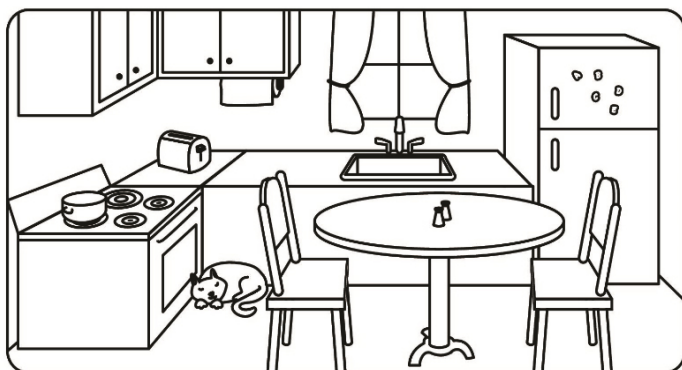
Babka žila na opačnom konci mesta. Medzi domom vnučky a domom, kde bývala babka, bolo 7 mostov, cez ktoré bolo treba prejsť. Iná cesta neexistovala. Na každom moste však stál mýtnik, ktorý vyberal poplatky za prechod cez most. Každý mýtnik si od vnučky pýtal presne polovicu koláčov, ktoré niesla. Pretože sa ale vnučka vždy na mýtnika pekne usmiala, ten jej za to jeden koláč vrátil späť. Koľko koláčov musí vnučka upiecť a zobrať so sebou, aby babke doniesla presne 2 koláče?

2. Nakresli na hodiny veľkú a malú ručičku tak, aby ukazovali začiatok vyučovania.

Tik-tak, tik-tak, tikajú,
pokoja mi nedajú.
Tik-tak, tik-tak, každý deň,
zastaviť ich ráno chcem.
Tik-tak, tik-tak, pomaličky,
dosnívať si musím sničky.

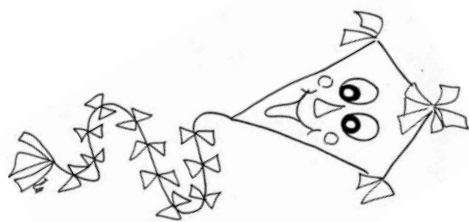
3. Nájdí rozdiely v kuchyni. Obrázky si vyfarbi.

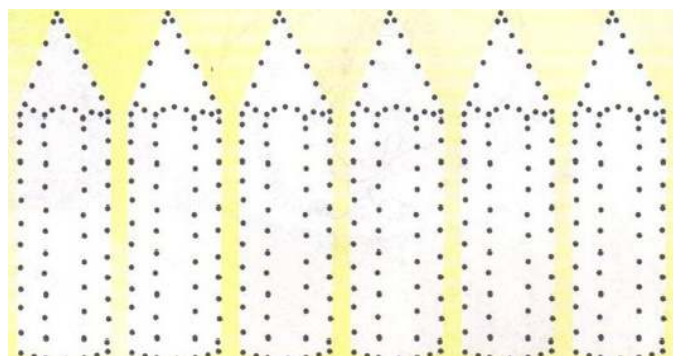
4. Nájdí v nasledujúcich vetách osem rôznych mien kamarátov.

POSKYTOL MI ROZHOVOR.
PÔJDEM AJ JA NA VÝLET?
PONÚKLA MI ŠKORICU.
PRINIESOL SI VANKUŠ.

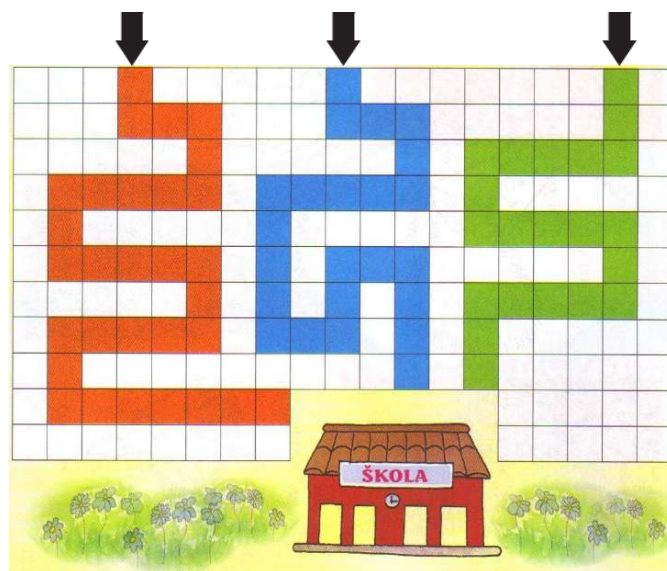
PODAL MI LANO.
STALA SA NEHODA NA CESTE.
STÁLE MA DVIHA NA RUKY.
VČERA O TOM ROZPRÁVAL.

6. Aspoň šesť farbičiek by malo byť v peračníku každého vzorného žiaka. Obťahni prerušované čiary a vyfarbi každú farbičku inou farbou.

5. Zisti, ktorá cesta do školy je najkratšia. Úlohu skús najskôr riešiť odhadom.

POVEDZ RÝCHLO

Farbiar fabrička
z Fabričkova farebne vyfarbil
farebnými farbičkami
obrázok od farbiara z farbiarne.

Správne riešenia: 1. Vnučka stáćilo upiecť a zobrať iba 2 koláče. Na každom moste dala polovicu koláčov mýtnikovi, teda presne jeden koláč. No keďže sa na každého mýtnika pekne usmiala, ten jej jeden koláč vrátil zase späť. 4. MIRO, EMA, MIŠKO, IVAN, MILAN, DANA, EMA, HANA 5. tretia cesta

Medzinárodný maratón mieru 2019 aj za úspešnej účasti našich

Prvá októbrová nedeľa v Košiciach už tradične patrí stretnutiu priaznivcov vytrvalostných bežeckých disciplín, ktorí si svoje sily merajú v rámci Medzinárodného maratónu mieru (MMM). V tomto roku sa brány tohto sviatku športu, s výnimočne srdečnou atmosférou, v metropole východného Slovenska otvorili po 96. krát v nedeľu 6. októbra.

Pre vyše 14 500 nadšencov maratónu, polmaratónu, štafety 4 x 1/4, ale aj inlinerov či handbikeov to bola jedinečná príležitosť, ako sa popasovať nielen s limitmi vlastného tela, no aj s nízkou teplotou vzduchu 7 °C a severným vetrom s rýchlosťou od 14 do 24 km/h.

Súťažiaci nad 18 rokov bez rozdielu veku (na trase bolo vidno naozaj zrelé ročníky vytrvalcov) bežali v dvoch hlavných disciplínach - na maratónskej trase dlhej 42,195 km a polmaratónskej trase dlhej 21,095 km - v kategórii muži/ženy. Trať v centre i širšom centre Košíc

zdoľávali profesionálni športovci zo zahraničia (pozornosť médií púťali hlavne etiópski maratónci) aj zo Slovenska, ale i amatérski nadšenci behu.

Nás teší, že medzi súťažiacimi oboch hlavných disciplín - maratónu a polmaratónu - mala Spišská Belá svoje kvalitné zastúpenie. Svedčia o tom výsledky, ktoré sú dostupné na oficiálnej stránke MMM <https://www.kosicemarathon.com/maraton-2019/>.

Vzhľadom na uplatňovanie zásad GDPR nám organizátor odmietol poskytnúť informácie o umiestnení všetkých bežcov zo Spišskej Belej, ktorí dobehli do cieľa MMM 2019. V nasledujúcom prehľade preto uvádzame iba tých pretekárov, o ktorých vieme, že sú z nášho mesta.

Každému z nich srdečne gratulujeme, želáme veľa zdravia, síl a športového nadšenia na zdolávanie ďalších vytrvalostných behov a prekonávaní osobných rekordov.

MARATÓN	kat.	nar.	čas	čistý čas	poradie v kat.	absolútne poradie
František Heldák	MMEN	89	3:07:14	3:05:57	122	132

V disciplíne maratón mužov do cieľa dobehlo 1 297 pretekárov, ďalších 21 nespĺnilo časový limit (preto boli diskvalifikovaní) a ďalších 45 maratóncov preteky nedokončili.

V polmaratónskej disciplíne v kategórii mužov finišovalo 2 676 pretekárov, ďalších 14 polmaratóncov do cieľa nedobehlo.

Na polmaratónskej trati žien do cieľa dobehlo 1 130 bežkýň, ďalšie 3 preteky nedokončili.

POLMARATÓN	kat.	nar.	čas	čistý čas	poradie v kat.	absolútne poradie
Vladimír Bachleda	PMEN	69	1:30:40	1:30:28	139	158
Michal Jurčo	PMEN	89	1:38:21	1:38:04	362	404
Edita Svocáková	PWOM	73	2:06:26	2:05:29	502	2 448

35. Psoťkov memoriál odbehol Beľan Ján Matava

12. októbra 2019 sa vo Vysokých Tatrách konal už **35. ročník Psoťkovho memoriálu**. Na štarte bežeckých pretekov nechýbali pretekári z Poľska, Čiech, Rakúska, ale dokonca aj Nemecka a USA. Beliansky PretekaRYS tam reprezentoval **Ján Matava**. Na trase s dĺžkou **36 km a prevýšením 2 090 m** boli dve merané časovky, ktoré J.

Matava stihol prebehnúť za **2 h 26 minút**. Podarilo sa mu obsadiť celkovo **5. miesto** a 4. miesto v kategórii – zo 159 pretekárov.

Od pódiového umiestnenia ho delilo smoliarskych 80 sekúnd. Zdá sa, že letná príprava bola kvalitná a Ján Matava má slušný základ pred zimnou skalia-povou sezónou, ktorá už klope na dvere.

Spartan race Lipno trifecta weekend

V Lipne sa konali posledné preteky sezóny 2019 v Českej republike. Viac ako 8 000 pretekárov si prišlo zmerať sily a popasovať sa s prekážkami v 3 obťažnostiach pretekov:

- BEAST (20 km+, 30+prekážok)
- SUPER (13 km+, 24+prekážok)
- SPRINT (5 km+, 20+prekážok)

Spartan odštartoval sobotňajšími pretekmi obťažnosti BEAST. Marekovi Podolinskému sa podarilo absolvovať celé preteky bez trestu a stal sa víťazom BEAST-u vo svojej vekovej kategórii. Stupienok víťazov uzatvára Oleksii Vovk z Ukrajiny a Alexander Fink z Nemecka.

Marek Podolinský na mar-go zápolenia počas ostatného víkend v Lipne uviedol: „*Lipno*

bola moja srdcovka. Presne pred rokom som tu absolvoval môj prvý spartan race, a preto som tu chcel spraviť čím lepší výsledok. To, že sa mi podarí uspieť v obťažnosti Beast, bolo pre mňa milým prevkapaním. Bol to pre mňa prvý Beast, kedy som sa ocitol na stupienku víťazov, pretože poväčšine mi idú krátke sprinty. Teší ma, že tento rok je pre PretekaRYS, o. z., veľmi úspešný a že je o nás viac počuť. Určite sme urobili riadny posun vpred, čo sa týka tréningov, takže sa teším, čo prinesie ďalšia sezóna a hlavne vrchol sezóny na Majstrovstvách sveta v Trifecta weekende v Gréckej Sparte.“

SPARTAN RACE BEAST (21.9.2019 sobota)

Meno	Čas	Poradie celkovo	Poradie v kat.	Kategória
Marek Podolinský	2:34:15	28 / 3191	1	Age 35-39
Nikolas Rákoci	2:52:52	92 / 3191	5	Age 18-24
Alex Gerbóc	4:12:37	930 / 3191	29	Age 18-24

Nedeľné dvojpreteky super+sprint

Nedeľňajšie preteky pokračovali takmer 15 km Suprom a 7 km Šprintom. Únavu v nohách už bolo cítiť, no napriek únave sa našim chlapcom podarilo spraviť ešte jedno pódiové umiestnenie, o ktoré sa opäť postaral Marek Podolinský. V dramatickom zá-

vere v Šprinte dobehol do cieľa na 3. mieste s jedným trestom 22 sekúnd za Tomášom Krausom a 32 sekúnd za víťazom Šprintu Danielom Kreštom.

Po súčte časov všetkých obťažností sa naši pretekári umiestnili na krásnom 20. a 50. mieste z 858 pretekárov, ktorí absolvovali celý trifecta víkend.

Meno	Poradie celkovo	Sprint	Super	Beast	Čas spolu
Marek Podolinský	20 / 858	00:57:20	01:48:02	02:34:15	05:19:39
Nikolas Rákoci	50 / 858	01:12:26	01:56:08	02:52:52	06:01:27

33. ročník pretekov O putovný pohár Slavomila Rusiňáka

Automobilový šport alebo automobilizmus je spôsob zápolenia, v rámci ktorého súťažia automobily v rôznych disciplínach. Zahŕňa v sebe množstvo rôznych kategórií, pričom ich spoločným rysom je meranie si síl jazdou v automobile.

Aj v Spišskej Belej sa konal už 33. ročník medzinárodných orientačných automobilových pretekov **O putovný pohár Slavomila Rusiňáka**.

Od 4. do 6. októbra 2019 sa v našom meste a v jeho okolí pohybovali pretekárske autá, ktorých jazdci zbierali body do konečného poradia. Preteky pripravil Automotoklub Spišská Belá pod vedením Petra Rusiňáka za podpory mesta Spišská Belá a ďalších spoluorganizátorov a podporovateľov. Súťažilo sa v 2 orientačných etapách (jednej nočnej a jednej dennej etape) a v jazde zručnosti.

V rámci týchto pretekov sa odjzdilo aj:

– 9. a 10. kolo Stredoeurópskeho pohára (stredoeurópske orientačné automobilové preteky) – 23. ročník – 5. kolo Majstrovstiev Slovenskej republiky – „Rodičia, jazdite opatrne! – 32. ročník 2019“ – 4. kolo 12 ročníka seriálu „Belianske bezpečné jazdy 2019“
Viac informácií na: <http://www.amkspisskabela.sk/>, kde sú zverejnené aj celkové výsledky.

Sľnečný 3. ročník GORAL RUN 2019

Beh má neuveriteľné čaro. Kto pravidelne behá, vie, o čom je reč. Okrem fantastických pocitov prináša kvantum zdravotných pozitív - zlepšenie fyzickej i psychickej sily, možnosť prežiť adrenalínové chvíle, prekonávanie svojich limitov, ale hlavne vytváranie nových komunit a priateľských vzťahov. Práve z týchto dôvodov pre vás mesto Spišská Belá v spolupráci s Runners'n Roses pripravili už tretí ročník bežeckého podujatia - GORAL RUN 2019, ktoré ponúklo spojenie princípov športu a zdravého životného štýlu pre všetkých - malých i veľkých fanúšikov behov v krásnom podtatranskom prostredí v našom meste Belej.

Toto podujatie, ktoré sa konalo 19. októbra 2019, prilákalo pod slnkom zaliate Tatry viac ako 430 účastníkov všetkých vekových kategórií nielen z blízkeho okolia, ale aj zo vzdialenejších kútov Slovenska. Goral run 2019 otvoril svojim príhovorom primátor mesta Spišská Belá Jozef Kuna. Bežci si mohli vybrať rôzne dĺžky tratí:

- Minimaratón - 4,2 km
- Mestskú desiatku - 10 km
- Polmaratón - 21 km
- Nordic walking

GORAL RUN 2019 je bežecké podujatie pre všetkých športových nadšencov - vrátane detí a ich rodičov, preto boli pripravené aj doplnkové, sprievodné aktivity hlavných disciplín: detské súťaže, meranie a určenie hodnoty funkčnosti organizmu, tanečné a športové vystúpenia, ochutnávka gulášu, ktorý pre toto podujatie navarili poľovníci zo Spišskej Belej.

Zasúťažiť si však mohli aj „nebežci“, a to vo veselej súťaži pod názvom *Hod goralským klobúkom*. Táto športová atrakcia ponúkla návštevníkom aj kvalitný sprievodný program. Okrem spomínanej súťaže v hode klobúkom, si návštevníci mohli vychutnať veselý hudobný program v podaní hudobnej skupiny Dana Damera, či zapojiť sa do tomboly, v ktorej boli zaujímavé ceny. Podujatie sa rovnako môže pochváliť charitatívnym rozmerom. V mene medzinárodnej organizácie KIWANIS (www.kiwanis.sk) odovzdal guvernér pre SR a ČR Dr. Ladislav Hrivko charitatívny dar na zabezpečenie liečebných procedúr.

Výsledky:

Goralský POLMARATÓN

Muži M20

1. miesto - UŽÁK Matúš (01:23:25,38)
2. miesto - HVIŽDOŠ Juraj (01:26:15,24)
3. miesto - BACHRATÝ Tomáš (01:28:04,81)

Muži M40

1. miesto - PAVÚK Jozef (01:25:59,04)
2. miesto - DLUGOŠ Maroš (01:27:18,83)
3. miesto - VARGA Jozef (01:27:39,27)

Muži M50

1. miesto - ŽUGEC Ján (01:31:08,96)
2. miesto - BUDZÁK Ján (01:40:19,95)
3. miesto - KOŠTÁL Karol (01:43:35,79)

Muži M60

1. miesto - KAKASCIK Jozef (01:41:09,41)
2. miesto - KACVINSKÝ Peter (01:51:55,00)

Muži M70

1. miesto - PALKO Milan (01:51:27,81)

Muži Juniori - chlapci

1. miesto - SEDLÁČEK Samuel (01:27:42,86)
2. miesto - STAVNÝ Branislav (01:38:29,37)
3. miesto - SEMAN Samuel (01:44:50,45)

Ženy F20

1. miesto - HÖGEROVÁ Zuzana (01:45:16,08)
2. miesto - HANEČÁKOVÁ Kristína (01:57:30,20)
3. miesto - TUŽÁKOVÁ Sláva (01:58:02,16)

Ženy F40

1. miesto - MACKOVA Martina (01:44:58,16)
2. miesto - FALTIČKOVÁ Danka (01:48:07,92)
3. miesto - ŠTOSELOVÁ Michaela (01:53:23,58)

Ženy F50

1. miesto - RAABOVÁ Mária (01:54:53,84)
2. miesto - KRAJŇÁKOVÁ Katarína (01:54:55,53)

Goralská (mestská) DESIATKA

Muži M20

1. miesto - BELOHOREC František (35:53,55)

2. miesto - GEMZA Tomáš (36:26,91)
3. miesto - HELDÁK František (39:28,76)

Muži M40

1. miesto - DUBAŠÁK Jozef (34:53,77)
2. miesto - SIVÁK Rastislav (40:04,27)
3. miesto - JAČISKO Marek (41:14,34)

Muži M50

1. miesto - AMBRÓZ Jozef (40:26,97)
2. miesto - KOBALJO Rychard (40:53,01)
3. miesto - KALINA Martin (42:58,43)

Muži M60

1. miesto - GROMAN Damián (47:05,66)
2. miesto - NEUPAUER Ján (49:04,72)
3. miesto - POLOVKA František (50:51,38)

Muži Juniori - chlapci

1. miesto - ŠPERKA Filip (38:21,15)
2. miesto - WIKARSKI Milan (40:57,02)
3. miesto - WIKARSKI Rastislav (41:30,53)

Ženy F20

1. miesto - ČUBAŇOVÁ Lucia (43:12,41)
2. miesto - BUKOVA Alexandra (49:04,54)
3. miesto - HUDAČKOVÁ Agáta (49:54,04)

Ženy F40

1. miesto - KROMKOVÁ Monika (45:17,89)
2. miesto - STAŠOVÁ Martina (46:21,75)
3. miesto - KOKORUĐOVÁ Jana (49:20,40)

Ženy F50

1. miesto - POMORSKÁ Zuzana (55:58,03)
2. miesto - RYDLOVÁ Edita (01:02:21,94)
3. miesto - BIBENOVÁ Erika (01:07:33,73)

Ženy F60

1. miesto - KACVINSKÁ Eva (01:05:57,14)

Ženy Juniorky - dievčatá

1. miesto - RINDOŠOVÁ Anna (54:58,32)
2. miesto - FABIANOVÁ Sára (57:39,69)
3. miesto - GALLÍKOVÁ Marta (01:00:25,80)

Goralská (mestská) DESIATKA - NORDIC WALKING

Muži NW

1. miesto - GAŠPAR Ľubomír (01:06:20,66)
2. miesto - LAPŠANSKÝ Viktor (01:07:04,32)
3. miesto - GLATZ Robert (01:07:43,01)

Ženy NW

1. miesto - SIVÁKOVÁ Markéta (01:12:28,76)
2. miesto - BAJČIČÁKOVÁ Alena (01:14:02,51)
3. miesto - KOVÁROVÁ Jana (01:14:36,92)

Goralský MINIMARATÓN (4,2 km)

Muži MMM - mini

1. miesto - JURČO Michal (16:55,30)
2. miesto - STANEK František (17:20,68)
3. miesto - ŠTOFANÍK Šimon (17:46,40)

Ženy FMM - mini

1. miesto - MLYNARCZYKOVÁ Simona (19:34,80)
2. miesto - ČORBOVÁ Tatiana (20:47,48)
3. miesto - KUBANČÍKOVÁ Valéria (20:51,83)

Ženy FDMM - dievčatá mini

1. miesto - ČONGYOVÁ Jela (20:39,49)
2. miesto - JORDÁNOVÁ Viktória (20:49,85)
3. miesto - ŠIDLOVSKÁ Laura (21:39,87)

Viac výsledkov na <https://pretekaj.sk/sk/vysledky/goralrun2019/658>

Podakovanie patrí desiatkam dobrovoľníkov, ktorí sa celý deň starali o plynulý a bezproblémový priebeh celého podujatia, ďalej zamestnancom Mestského úradu v Spišskej Belej, členom belianskej Mestskej polície a členom Okresného riaditeľstva policajného zboru v Kežmarku. Obrovské ďakujem patrí aj partnerom podujatia, ktorí zabezpečili pre bežcov i návštevníkov príjemné zázemie a možnosti ochutnávok slovenských tradičných jedál a zabrajačkových špecialít, vitamínových doplnkov a teplých nápojov. Všetkým ďakujeme za hojnú účasť a tešíme sa na ďalší ročník GORAL RUN-u.

Na návšteve u priateľov v Česku

Radosť, nadšenie a zvedavosť bolo vidieť na tvárach štyridsiatich žiakov a žiačok 7. až 9. ročníka základných škôl v Spišskej Belej krátko po príchode do partnerského mesta Vysoké Mýto v Pardubickom kraji. Na štvordňový pobyt od 8. do 11. októbra v českých rodinách a bohatý program, ktorý bol pre nich pripravený, sa všetci veľmi tešili.

Počas návštevy tohto nevelikého mesta s bohatou históriou sme sa ani chvíľu nenudili. V stredu nás v budove mestského úradu na námestí privítal starosta František Jiraský. Zaujalo nás jeho rozprávanie o histórii aj súčasnosti Vysokého Mýta, ktoré bolo založené Přemyslom Otakárom II. a o nedlho sa stalo mestom českých kráľovien. Dlhé storočia fažilo ze svojej polohy na dôležitej obchodnej ceste na Moravu. V prvej polovici 20. storočia mesto preslávili elegantné automobily karosárskej firmy Sodomka a hasičské striekačky z továrne V. Ig. Stratílek. Dnes sa pýši významným výrobcom autobusov Iveco.

Po tomto milom stretnutí sme sa vybrali do našich partnerských škôl. Aktívne sme sa zapojili do výučby angličtiny, češtiny a iných predmetov, pozreli sme si telocvičňu, zborovňu a

naobedovali sa v školskej jedálni. Poobede sme spolu so sprievodcom z mestského múzea absolvovali zaujímavú prehliadku mesta. Pozreli sme si Námestie Přemysla Otakara II. so 14- metrovým morovým stĺpom, Pražskú

aj Litomyšskú bránu, Vodárenskú baštu, miestne kostoly, budovu starej radnice aj zachovanú hradbu, obklopujúce dodnes skoro polovicu historického jadra mesta. Do časti hradieb (v

tiška z Auespergu, ktorá patrila k najstarším, najurodzenejším a najbohatším šľachtickým rodom celej habsburskej monarchie. Dozvedeli sme sa, ako sa bývalo v zámku, čo sa učili princezné a princovia, akú prácu vykonával správca zámku, správca zbierok či komorná a čomu sa venoval zámestný pán. Pre deti bola nesmierne zaujímavá prehliadka národného žrebčína s chovom starokladrubských koní. V tento deň ostal čas aj na krátky pobyt v Chrudimi. Pozreli sme si centrum mesta – Resselovo námestie s dominantným gotickým Kostolom Nanebovstúpenia Panny Márie - a posedeli sme si v maličkých kaviarňach a cukrárňach.

Na rozlúčkovom večierku v predvečer nášho odchodu sa už na tvárach detí zjavili aj slzičky, ktoré nechýbali ani v piatok, keď sme sa s Vysokým Mýtom a jeho nesmierne pohostinnými obyvateľmi lúčili. Budeme sa tešiť na ich jarnú návštevu u nás.

Mgr. Ingrid Vasjuková

Víkend s Ladislavom Mednyánszkym

V roku 2019 si Slovenská národná galéria pripomína 100. výročie úmrtia maliara **Ladislava Mednyánszkeho** (1852 – 1919), ktorého umeleckú pozostalosť uchováva a prezentuje v Kaštieli v Strážkach. Tento umec bol jednou z najvýznamnejších postáv európskej maľby na prelome 19. a 20. storočia a podstatná časť jeho tvorby sa viaže práve ku Kaštieli v Strážkach. V rámci série sprievodných kultúrnych podujatí, ktoré sa v tomto kultúrnom stánku počas roka 2019 uskutočňujú s cieľom pripomenúť si L. Mednyánszkeho, pripravili zamestnanci Slovenskej národnej galérie počas predposledného októbrového víkendu aj špeciálny program.

Úvodným slovom v sobotu 19. októbra 2019 privítal prítomných lektor kaštiel'a v Strážkach Lukáš Lisý, ktorý predstavil program spomienkového podujatia aj jeho jednotlivých aktérov. V knižnici renesančného kaštiel'a následne zaujala odbornou pred-

náškou **popredná znalkyňa Mednyánszkeho života a diela Katarína Beňová**. Predstavila inšpirujúci život L. Mednyánszkeho v širšom kontexte a citlivo vybranými obrazovými ukážkami poukázala na jeho vývoj z umeleckého hľadiska. Po prednáške **zaznela hudba prvej republiky v podaní Ladislava Fančoviča (klavír) a Jany Dekánkovej (spev)**. Zladené vystúpenie talentovanej, energetickej jazzovej speváčky a klavírneho virtuóza ukončilo program prvého dňa víkendu s L. Mednyánszkym.

Externá časť podujatia pokračovala v nedeľu 20. októbra 2019. V priestoroch anglického parku, renesančnej zvonice, gotického Kostola sv. Anny a na cintoríne v Strážkach Katarína Beňová verbalizovala a lokalizovala motívy Mednyánszkeho tvorby, ktoré prostredníctvom svojich denníkových záznamov, obrazov či kresieb umec stvárhoval.

Mgr. Lukáš Lisý, Kaštieľ Strážky

Imatrikulácia 2019

Prekročiť prah „veľkej školy“ je pre dieťa nezabudnuteľný zážitok. Už nie ako škôlkar, ale ako PRVÁK radostne vstupuje do sveta školskej triedy, svojej lavice, prestávok, písmen, čísel, nových priateľstiev často na celý život... Spozná svoju prvú pani učiteľku, a na tú sa rovnako ceľoživotne nezabúda. Už nikdy potom nebude taký očarený školským prostredím, ako je práve teraz! Radosť tohtoročných 75 prvákov v našom meste sa v piatok 11. októbra rozlievala celou kinosálou na IMATRIKULÁCII. Hlavným aktérom podujatia sa prihovorila viceprimátorka Marta Britaňáková. Podporila prvákov v ich túžbe po vzdelávaní, veľa úspechov vo vzájomnom kráčaní po ceste poznania po-

priala aj učiteľom, ktorí tieto deti sprevádzajú.

Ďalšie minúty už patrili divadelnej rozprávke Pampúšik, ktorú našťudovali žiaci 5. ročníka zo ZŠ M. R. Štefánika. Napokon samotné prváčence z oboch základných škôl v Spišskej Belej ukázali, čo už dokážu, a potom ich kráľ pasoval za veľkých školákov. Záver imatrikulácie patrili spišskobelianskym mažoretkám.

Postreh mesiaca

Kontrast diela prírody a diela človeka. Harmónia a deštrukcia. Nádherná paleta jesenných farieb v kaštieľnom parku v Strážkach a o pár metrov ďalej už Poprad kolíše kohosi prebytočné kreslo... Kto toto potrebuje?!

vstup voľný

FES— TIVAL

SLO— BODY

15.-17. 11. 2019, Spišská Belá
Kinosála → prednášky | diskusie | filmy

organizátor: generálny partner: partner:

 ZÁKLADNÁ ORGANIZÁCIA
Slovenského zväzu chovateľov
v Spišskej Belej
a mesto **SPIŠSKÁ BELÁ**

Vás pozýva na
3. obvodovú výstavu zvierat

8. - 10. novembra 2019

Prehliadka širokej palety čistokrvných zvierat spojená s predajom bude pre verejnosť otvorená:

Piatok - 8. november - od 14:00 hod. do 16:00 hod.
Sobota - 9. november - od 8:00 hod. do 16:00 hod.
Nedeľa - 10. november - od 8:00 hod. do 12:00 hod.

Výstava sa uskutoční v areáli **ZŠ M. R. Štefánika, Štefániková 19, Spišská Belá**

Vstupné **1€** (deti zadarmo)

inšpiratívna konferencia

#MLADÍ MLADÝM

VÍTAZSTVO

9. november 2019 14:00 kinosála mesta Spišská Belá

vstupné : s registráciou 4€ bez registrácie 5€

   Mesto Spišská Belá

Spišskobeliarsky spravodaj - Mesačník vydáva mesto Spišská Belá, Petzvalova 18, Spišská Belá, IČO: 00326518. Kontaktná osoba: PhDr. Edita Svocáková. Adresa redakcie: Regionálne turistické informačné centrum, Petzvalova 17, Spišská Belá, tel.: 052 4680 505, 052 4680 520, e-mail: svocakova@spisskabela.sk. ISSN: 1339-1534. Registračné číslo: EV 3567/09, tematická skupina: A11. NEPREDAJNÉ. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciamy. Redakcia si vyhradzuje právo krátenia a korigovania príspevkov. Redakcia nezodpovedá za obsah inzerátov a letákov. Príspevky sú zverejňované bez nároku na honorár. Uzávierky k 15. dňu v mesiaci.